

Zhodnocení ekonomických přínosů programového období v letech 2007 - 2013 pro mikroregion Hornácko

Lucie Minaříková

Bakalářská práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie MINAŘÍKOVÁ**
Osobní číslo: **M10200**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Zhodnocení ekonomických přínosů programového období v letech 2007 – 2013 pro mikroregion Hornácko**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Vypracujte predikce koncepcí regionální politiky EU a společné zemědělské politiky.
- Na základě kritické rešerše popište možné způsoby financování obcí v mikroregionech s důrazem na čerpání financí z fondů Evropské unie.

II. Praktická část

- Analyzujte mikroregion v oblasti financování s využitím zdrojů poskytovaných EU.
- Zhodnoťte výsledky analýz, přednosti a nedostatky současného stavu možností získávání dotací z fondů EU pro mikroregion Hornácko a formulujte závěry pro návrh zhodnocení.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

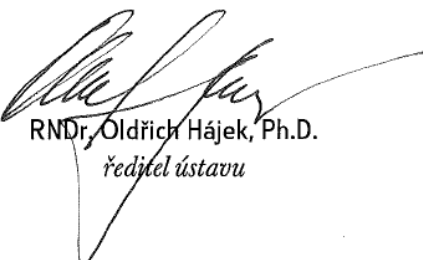
- HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK. Kohezní politika v širších souvislostech. 1. vyd. Žilina: Georg, 2010, 216 s. ISBN 978-80-89401-19-2.
CHVOJKOVÁ, Anna a Viktor KVĚTOŇ. Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007-2013. 1. vyd. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, 2007. ISBN 978-80-86684-43-7.
MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. 2. aktualiz. a dopl. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister&Principal, 2009, 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.
PĚLUCHA, Martin. Rozvoj venkova v programovacím období 2007-2013 v kontextu reformy SZP EU. 1. vyd. Praha: IREAS, 2006, ISBN 80-86684-42-3.
VILAMOVÁ, Šárka. Čerpáme finanční zdroje Evropské unie: praktický průvodce. 1. vyd. Praha: Grada, 2005, 200 s. ISBN 80-247-1194-x.

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: 15. února 2013
Termín odevzdání bakalářské práce: 17. května 2013

Ve Zlíně dne 15. února 2013

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

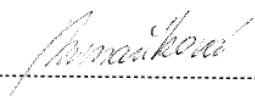
- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 17. 5. 2013

.....

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tématem bakalářské práce je Zhodnocení ekonomických přínosů programového období v letech 2007 - 2013 pro mikroregion Hornácko. Práce je rozdělena do dvou hlavních částí. První část obsahuje teoretické poznatky z oblasti veřejné správy České republiky a z Evropské unie. Praktická část je zaměřena na mikroregion Hornácko v programovém období 2007 – 2013, zabývá se jeho charakteristikami, finančními rozpočty a realizovanými projekty. Na analýze projektů a SWOT analýze jsou zhodnoceny přínosy pro členské obce mikroregionu.

Klíčová slova:

Mikroregion Hornácko, programové období, Evropská unie, operační programy

ABSTRACT

The aim of this bachelor thesis is to evaluate the economic benefits of the program period 2007 - 2013 for the micro-region Hornácko. The work is divided into two main parts. The first part involves theoretical knowledge in the field of public administration in the Czech Republic and the European Union. The practical part is focused on the micro-region Hornácko in the programming period 2007 – 2013. This section is focused on the characteristics of financial budgets and implemented projects. The benefits for the member micro municipalities are evaluated by this project and SWOT analysis.

Keywords:

Micro-region Hornácko, programming period, the European Union, operational programs

Na tomto místě děkuji vedoucímu mé bakalářské práce RNDr. Pavlu Bednářovi, Ph.D. za jeho cenné rady a připomínky a především trpělivost, na jejichž základě mohla tato práce vzniknout.

„Boj je podstatou života. Kdo nebojuje, nemůže zvítězit.“

Tomáš Baťa

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 FONDY A CÍLE PRO OBDOBÍ 2007 – 2013	12
1.1 KONVERGENCE.....	12
1.2 REGIONÁLNÍ KONKURENCESCHOPNOST A ZAMĚSTNANOST	13
1.3 EVROPSKÁ ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCE.....	13
1.4 STRUKTURÁLNÍ FONDY	13
1.4.1 Evropský fond regionálního rozvoje.....	13
1.4.2 Evropský sociální fond.....	14
1.5 FOND SOUDRŽNOSTI (KOHEZNÍ FOND)	14
2 OPERAČNÍ PROGRAMY	15
2.1 OPERAČNÍ PROGRAMY PRO CÍL KONVERGENCE.....	15
OP Podnikání a inovace	17
OP Výzkum a vývoj pro inovace	18
Integrovaný operační program	19
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost.....	19
2.2 OPERAČNÍ PROGRAMY PRO CÍL EVROPSKÁ ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCE.....	21
OP Mezuregionální spolupráce	21
OP Nadnárodní spolupráce – oblast Střední Evropa.....	21
OP Přeshraniční spolupráce.....	22
3 REGIONÁLNÍ POLITIKA	24
3.1 HISTORIE.....	25
3.2 REGION	25
3.3 REGIONY NUTS.....	26
4 SPOLEČNÁ ZEMĚDĚLSKÁ POLITIKA	27
4.1 VZNIK	27
4.2 ZÁSADY SZP.....	28
4.3 FINANCOVÁNÍ SPOLEČNÉ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY	28
4.4 ZEMĚDĚLSKÝ SEKTOR V ČESKÉ REPUBLICE	29
4.4.1 Zemědělská politika před vstupem do EU	29
4.4.2 Zemědělská politika po vstupu do EU	30
II PRAKTICKÁ ČÁST	31
5 CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU HORŇÁCKO	32

5.1	ZALOŽENÍ.....	32
5.2	POLOHA A ROZLOHA.....	32
5.3	DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE	32
5.4	KULTURA A SPORT	34
5.5	CESTOVNÍ RUCH	34
5.6	ŠKOLSTVÍ A VZDĚLÁNÍ	35
5.7	ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ OBLAST.....	36
5.8	NEZAMĚSTNANOST.....	36
5.9	PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY	38
6	ROZPOČTY OBCÍ V MIKROREGIONU HORŇÁCKO.....	39
6.1	PŘÍJMY OBCÍ MIKROREGIONU HORŇÁCKO.....	39
6.2	VÝDAJE OBCÍ V MIKROREGIONU HORŇÁCKO	40
6.3	HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK	41
7	REALIZACE PROJEKTŮ V OBCÍCH A FIRMÁCH.....	43
7.1	REALIZACE PROJEKTŮ MAS OSTROŽSKO A HORŇÁCKO V MIKROREGIONU HORŇÁCKO	45
8	SWOT ANALÝZA	46
8.1	ANALÝZA INTERNÍHO PROSTŘEDÍ	46
8.2	ANALÝZA EXTERNÍHO PROSTŘEDÍ	47
8.3	VYHODNOCENÍ SWOT ANALÝZY	49
9	NÁVRHY NA DALŠÍ ROZVOJ A ŘEŠENÍ MOŽNÝCH PROBLÉMŮ.....	51
	ZÁVĚR	53
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	54
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	57
	SEZNAM OBRÁZKŮ	59
	SEZNAM TABULEK.....	60

ÚVOD

Rozdrobenost sídelní struktury je zcela charakteristickou vlastností pro Českou republiku. Celé dvě třetiny obcí, jejichž počet se každoročně zvyšuje a k roku 2013 dosahuje počtu 6 263, má méně než 500 obyvatel. Pro obce s tak malým počtem obyvatel je obtížné zvládat veškeré povinnosti, které jim uděluje zákon o obcích č.128/2000 sb., ve znění pozdějších předpisů a to především z důvodu malého počtu obyvatel, nedostatečných volných finančních prostředků či finanční náročnosti aspektů všestranného rozvoje. Obce se proto nejčastěji uchylují k vzájemné formě spolupráce s ostatními obcemi se společnou snahou o regionální rozvoj dle zákona o obcích č. 128/2000 Sb., § 46 ods. 2, písmena b), ve znění pozdějších předpisů, jako dobrovolný svazek obcí, tzv. mikroregion.

Mikroregiony vznikají za různými účely a s odlišnou dobou trvání v závislosti na druhu spolupráce. Mezi nejčastější důvody vzniků patří obecný rozvoj a realizace projektů na neurčitou dobu trvání. Existují však i takové formy spolupráce, kdy se obce sloučí pouze na dobu určitou nebo na dobu potřebnou pro realizaci projektu a poté zanikají.

Předmětem analýzy bakalářské práce jsou obce mikroregionu Horňácko, který svojí činnost zahájil v roce 2001. Jedná se o mikroregion tvořený deseti obcemi, kdy jedna z nich tvoří přirozené centrum uvnitř svazku. Název svazku je odvozen od zeměpisné polohy a nejvíce se ho užívá v oblasti folkloru – Horňácko.

Cílem bakalářské práce je zhodnotit ekonomický přínos mikroregionu Horňácko v programovém období 2007 – 2013 se zaměřením na demografický a socioekonomický potenciál obcí v mikroregionu. Na základě toho navrhnout priority rozvoje a nakonec podat návrh na možné zlepšení fungování jak obcí, tak i samotného mikroregionu Horňácko.

Zpracování práce lze uvést na 3 základních literárních skupinách. První skupinou jsou literární zdroje, z nichž je vypracována převážná část teorie. Druhou skupinou tvoří internetové zdroje, se kterými práce obsahuje nejaktuálnější informace především z problematiky operačních programů. Třetí literární skupinou, která byla využita v praktické části, jsou, strategické plány místních akčních skupin. Práce se opírá také o informace získané z rozhovorů a korespondence s hlavními představiteli jednotlivých obcí a předsedou místní akční skupiny Ostrožsko a Horňácko.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 FONDY A CÍLE PRO OBDOBÍ 2007 – 2013

Každé programové období má své cíle a k tomu určené fondy na jejich financování. V programovém období 2007 – 2013 jsou k dispozici Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF), Evropský sociální fond a fond soudržnosti (Kohezní fond). Tyto fondy slouží pro tři cíle:

1. Konvergence,
2. Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost,
3. Evropská územní spolupráce. (Marek a Kantor, 2009, s. 26)

Pro sestavení cílů je vždy důležité správné rozpoznání regionálních problémů. V každém časovém období dochází k jejich hlubšímu zkonkretizování a to za podmínky, že bude možno je v průběhu daného programového období kontrolovat a hodnotit, jak jsou použité nástroje pro tento cíl účinné. Ve většině programových období je formulace cílů zaměřena na snížení výrazných meziregionálních disparit v nezaměstnanosti, příjmech či HDP v daném regionu. (Wokoun, 2008, s. 35)

1.1 Konvergence

První cíl Konvergence zahrnuje oblast nejméně rozvinutých členských zemí, jejichž HDP na obyvatele je nižší než 75% průměru EU. Jde tedy hlavně o podporu tvorby pracovních míst v ekonomicky slabších regionech. Jelikož se jedná o nejnáročnější cíl, jsou na něj použity všechny tři fondy. V ČR tento cíl pokrývá celé území s výjimkou hl. města Prahy a to z důvodu, že v tomto regionu je HDP vyšší než 75% průměru EU. (Marek a Kantor, 2009, str. 24)

Finanční podpora pro tento cíl využívaná z fondu ERDF slouží především na modernizaci ekonomiky, vylepšení infrastruktury a ochranu životního prostředí. Finanční prostředky z Evropského sociálního fondu jsou naproti tomu využity, jak již sám název fondu napovídá, v oblasti sociálního charakteru, tedy zejména na zlepšení kvality institucí trhu práce, sociálních a ošetrovatelských služeb a zvýšení investic do lidského kapitálu. V případě rozsáhlých projektů v oblasti dopravní a ekologické infrastruktury je financování zajištěno z Fondu soudržnosti neboli Kohezního fondu. (Marek a Kantor, 2009, str. 24)

1.2 Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Druhý cíl politiky soudržnosti slouží pro podporu ekonomicky silnějších regionů, tedy těch, jejichž HDP na osobu je vyšší než 75% průměru EU. Přidělená výše finančních prostředků je tedy výrazně nižší oproti cíli Konvergence, neboť v případě těchto regionů není pomoc nijak naléhavá. V ČR pod tento cíl spadá pouze region Praha. (Marek a Kantor, 2009, str. 25)

Evropská komise vytvořila pro tento cíl dvě strategie. První jsou tzv. regionální programy, jež mají za úkol předvídat a podporovat ekonomické změny v průmyslových, venkovských a městských oblastech a to tak, že budou zvyšovat jejich atraktivitu a konkurenceschopnost. Druhou strategií jsou tzv. národní programy, jež pomáhají předvídat hospodářské změny a přizpůsobovat se jim v souladu s prvky Lisabonské a Göteborgské strategie, jež jsou prioritou pro Evropské strategie zaměstnanosti. (Marek a Kantor, 2009, str. 25)

1.3 Evropská územní spolupráce

„Mezi hlavní priority se řadí podpora rozvoje vědy, výzkumu a informační společnosti, životní prostředí, předcházení rizikům a řízení vodních zdrojů“ (Marek a Kantor, 2009, str. 26) Cíl je zaměřen na podporu rozvoje na území Evropské unie a realizuje se pomocí tří operačních programů a to OP Mezinárodní spolupráce, OP Nadnárodní spolupráce a OP Přeshraniční spolupráce. Cíl je podporován z fondu ERDF. V České republice do něj spadají všechny regiony, pro něž je vyčleněno 39 mil. eur. (Strukturální fondy, 2007)

1.4 Strukturální fondy

1.4.1 Evropský fond regionálního rozvoje

„Evropský regionální rozvojový fond je určen k tomu, aby svou účastí na rozvoji a strukturálních změnách zaostávajících regionů a přeměně upadajících průmyslových oblastí pomáhal odstraňovat zásadní a regionální rozdíly ve Společenství.“ (Hrdý, 2006, str. 107)

Fond byl v roce 1974 zřízen jako základní nástroj regionální politiky. Hlavní posláním fondu je odstranění regionálních a meziregionálních nerovností ve Společenství, zaměřuje se proto na nejvíce postižené oblasti. Dále jsou z něj financovány Iniciativy společenství INTERREG (přeshraniční, mezinárodní a meziregionální spolupráce) a URBAN (hospo-

dářská a sociální obnova krizí postižených míst) a podílí se také na finanční podpoře inovačních opatření. Snaží se taktéž o podporu trvale udržitelného rozvoje a vytváření udržitelných pracovních míst. (Hrdý, 2006, str. 107), (Wokoun, 2006, str. 16)

1.4.2 Evropský sociální fond

„ESF podporuje opatření k zamezení a potírání nezaměstnanosti, k rozvoji lidských zdrojů a sociální integraci na trhu práce – aby napomáhal vysoké úrovni zaměstnanosti, rovnoprávnému postavení mužů a žen, trvalému rozvoji, jakož i hospodářské a sociální soudržnosti. Přispívá zejména k akcím, které se provádí za účelem realizace Evropské strategie zaměstnanosti a každoročně stanovovaných směrnic zaměstnanosti.“ (Hrdý, 2006, str. 109)

Fond vznikl v roce 1957 jako součást Římské smlouvy a jedná se tak o nejstarší finanční fond. Již od zmíněného roku se pokouší o zlepšení situace lidí, jež se snaží najít práci a podporuje je tak při získávání nových kvalifikací a při nalezení vhodného pracovního místa. V současné době je hlavním finančním nástrojem sociální politiky a politiky zaměstnanosti EU. Podporuje politiky členských států, jež jsou úzce spjaty s hlavními směry a doporučeními Evropské strategie zaměstnanosti. (Hrdý, 2006, str. 107), (Wokoun, 2006, str. 19,20,21)

1.5 Fond soudržnosti (Kohezní fond)

Finanční podporu z tohoto fondu mohou využít členské země EU, jejichž HNP na obyvatele je nižší než 90% průměru Společenství, jež je měřeno paritou kupní síly. Fond soudržnosti nepatří mezi strukturální fondy, jedná se o zvláštní fond solidarity. Financuje projekty v oblasti životního prostředí, infrastruktury, energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie a na rozdíl od strukturálních fondů je zaměřen na podporu chudých členských států, nikoliv regionů. Řídícím orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj, jež koordinuje Ministerstvo dopravy, Ministerstvo Životního prostředí a orgány, které realizují projekty v daných sektorech a snaží se tak o dosažení nejefektivnějšího čerpání prostředků, které jsou vyčleněny Evropskou komisí pro Českou republiku. (Hrdý, 2006, str. 116), (Wokoun, 2006, str. 23)

2 OPERAČNÍ PROGRAMY

Z obecného hlediska tvoří operační programy druhou úroveň programových dokumentů Evropské unie. Jsou komplexním shrnutím potřeb pro danou oblast. Operační programy financované ze strukturálních fondů EU jsou dále realizovány dle jednotlivých projektů soukromých či veřejných subjektů. Pro programové období 2007 – 2013 bylo vytvořeno celkem 26 operačních programů. (Provazníková a Sedláčková, 2009, s. 163)

V práci se zaměříme pouze za operační programy pro cíl Konvergence a cíl Evropská mezinárodní spolupráce. Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost se věnuje pouze regionu Praha, který pro tuto práci není důležitý. Z tohoto důvodu je cíl 2 vynechán.

2.1 Operační programy pro cíl Konvergence

Do cíle Konvergence bylo přiřazeno celkem 15 operačních programů, které se dále dělí na OP Regionální (ROP), kdy pro každý region soudržnosti NUTS 2 existuje právě jeden a celková částka na jejich financování činí 4, 66 miliard eur a OP Tematické, financované částkou 21,23 miliard eur. (Strukturální fondy, 2007)

Regionální operační programy se týkají regionů soudržnosti Severozápad, Severovýchod, Jihozápad, Jihovýchod, Moravskoslezsko, Střední Morava a Střední Čechy. (Strukturální fondy, 2007) V této práci si přiblížíme pouze region soudržnosti Jihovýchod, neboť právě do něj spadá mikroregion Hornácko, na který je práce zaměřena.

ROP Jihovýchod

ROP je zaměřen na kraj Jihomoravský a kraj Vysočina. Mezi jeho hlavní cíle, jež jsou financovány celkovou částkou 720,36 mil. eur z ERDF patří především zlepšení dopravní dostupnosti, zkvalitnění infrastruktury sociální, zdravotnické a vzdělávací, která by měla vést především ke zkvalitnění života v obcích a na venkově. (Strukturální fondy, 2007)

Cíle se dělí do čtyř prioritních os, do kterých spadají konkrétní projekty:

1. Dostupnost dopravy,
2. rozvoj udržitelného cestovního ruchu,
3. udržitelný rozvoj měst a venkovských sídel,
4. technická pomoc. (Strukturální fondy, 2007)

V prioritní ose tři se nachází podskupina zabývající se rozvojem a stabilizací venkovských sídel, tedy tématem, který je úzce spjat s touto prací. Podporované aktivity zde budou uvedeny a více rozvedeny v praktické části. (Chvojková a Květoň, 2007, s. 105)

ROP Jihovýchod se v rámci rozvoje a stabilizace venkovských sídel zabývá mnohými otázkami a mnoho z nich se týká převážně občanské spokojenosti. Jedním z nich je problematika občanské vybavenosti v zprostředkovanou modernizací a účelovým využitím budov a upravených ploch pro zajištění služeb. Stejně důležitá je v této oblasti i fyzická revitalizace venkovských sídel, zejména infrastruktury a revitalizace venkovských brown-fields. (Chvojková a Květoň, 2007, s. 105)

Tematické operační programy se týkají oblasti Doprava, Životní prostředí, Podnikání a inovace, Výzkum a vývoj pro inovace, Lidské zdroje a zaměstnanost, Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Integrovaný operační program a Technická pomoc. (Strukturální fondy, 2006)

OP Doprava

Program podporovaný Ministerstvem dopravy ČR, pro který je v programovém období 2007 – 2013 vyčleněno 5,82 mld. eur z Evropského sociálního fondu a fondu soudržnosti. Zaměření tohoto operačního programu je především na zlepšení infrastruktury a propojení tzv. transevropských dopravních sítí (TEN-T) v rámci železniční, silniční a říční dopravy. (Strukturální fondy, 2007)

Cíle:

1. Modernizace železniční sítě TEN-T,
2. výstavba a modernizace dálniční a silniční sítě TEN-T,
3. modernizace železniční sítě mimo síť TEN-T,
4. modernizace silnic I. třídy mimo TEN-T,
5. modernizace a rozvoj pražského metra a systémů řízení silniční dopravy v hl. m. Praze,
6. podpora nákladní přepravy a rozvoj vnitrozemské vodní dopravy,
7. technická pomoc. (Strukturální fondy, 2007)

Rozvojem dopravní infrastruktury při realizaci tohoto OP nesmí docházet ke snižování konkurenceschopnosti mezi říční, silniční či železniční dopravou a musí být proto brán

ohled na využívání rovnoměrné kapacity dopravních sítí. (Operační program Doprava na léta 2007 – 2013, 2007, s. 60)

OP Životní prostředí

Program podporovaný Ministerstvem životního prostředí ČR, pro který je v programovém období 2007 – 2013 vyčleněno 4,92 mld. eur z Evropského sociálního fondu a fondu soudržnosti a dalších více než 300 mil. eur ze Státního fondu ochrany životního prostředí ČR a státního rozpočtu. Program si klade za cíl zlepšení životního prostředí v České republice a to prostřednictvím zlepšení kvality půdy, ovzduší a vody. Zabývá se také problematikou odpadů a obnovitelných zdrojů. (Operační program Životní prostředí, 2007)

Priority:

1. Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní,
2. zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí,
3. udržitelné využívání zdrojů energie,
4. zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží,
5. omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik,
6. zlepšování stavu přírody a krajiny,
7. rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu,
8. technická pomoc. (Strukturální fondy, 2006)

Hlavním předpokladem OP je zlepšení životního prostředí obyvatel a s ním očekávaná růst životní úrovně, neboť dle prognóz zdařený výsledek a tedy atraktivnější prostředí přivede do ČR více investorů, dojde k posílení konkurenceschopnosti, která povede k ekonomickému růstu země a tím i zvýšení zaměstnanosti. (Programový dokument OPŽP pro období 2007 – 2013, 2007, s. 54)

OP Podnikání a inovace

Program podporovaný Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR, pro který je v programovém období 2007 – 2013 vyčleněno 3,12 mld. eur z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Cílem je srovnání či alespoň přiblížení se v inovativním sektoru průmyslově vyspělejších zemím EU, podporovat inovativní projekty a udržet a rozvinout konkurenceschopnost České republiky v oblasti inovací. (Operační program Podnikání a inovace, 2007, s. 31)

Výše zmíněné cíle jsou realizovány prostřednictvím sedmi prioritních os:

1. Vznik firem,
2. rozvoj firem,
3. efektivní energie,
4. inovace,
5. prostřední pro podnikání a inovace,
6. služby pro rozvoj podnikání,
7. technická pomoc. (Operační program Podnikání a inovace, 2007, s.31)

Jedním s faktorů pro vytvoření OP Inovace a podnikání byl nepříznivý výsledek mezinárodního srovnání inovační výkonnosti zemí EU. Hlavními faktory jsou zastaralé technologie ve výrobě a malý počet zaměstnanců v oblasti výzkumu a vývoje. Predikce určují zlepšení situace na rok 2015, kdy se předpokládá vysoká konkurenceschopnost státu v podnikatelském sektoru, který bude schopna prosadit i za hranicemi EU. (Operační program Podnikání a inovace, 2007, s. 31)

OP Výzkum a vývoj pro inovace

Česká republika si podobně jako ostatní členské země uvědomuje sílu inovací a vývoje jako důležitou složku pro rozvoj státu a jeho vlastní konkurenceschopnosti, a proto se rozhodla zařadit tento OP do programového období 2007 – 2013. Do hlavních cílů se řadí vytváření vysoce kvalifikovaných pracovních míst a vysoké konkurenceschopnosti. Jejich dosažení je podmíněno právě dosahováním inovačního, výzkumného a vývojového potenciálu ČR. Dokument tohoto OP je zpracován také k podpoře posílení nabídky vysokých škol a výzkumných organizací a zajištění tak produkce absolventů se specializací, která bude potřebná pro trhu práce. Operační program je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj a jsou pro něj přiděleny finanční prostředky ve výši 2,07 mld. eur. (Operační program Výzkum a vývoj pro inovace. 2012, s. 79)

Cíle programu jsou rozvrženy do pěti prioritních os:

1. Evropská centra excelence,
2. regionální výzkumná a vývojová centra,
3. komercializace a popularizace výzkumu a vývoje,
4. infrastruktura pro výuku na vysokých školách,
5. technická pomoc (Operační program Výzkum a vývoj pro inovace, 2012, s. 81)

Česká republika se OP Výzkum a vývoj pro inovace rozhodla zařadit i z důvodu přiblížení se průměru EU, neboť i přes snahy posledních let jsou výsledky stále pod průměrem ostatních členských zemí, které investují do výzkumu kolem 3 % HDP ročně. Jedním z problémů pomalejšího rozvoje výzkumu a vývoje je přílišná roztržitost finančních zdrojů a pokrytí téměř všech vědních oborů. Tento stav se tedy snaží ČR eliminovat a zaměřit se na větší projekty s efektivnějším přínosem. (Operační program Výzkum a vývoj pro inovace, 2012, s. 81)

Integrovaný operační program

IOP řeší celkové regionální problémy a zaměřuje se výhradně na veřejnou správu ČR. Z tohoto důvodu v sobě zahrnuje několik tematických oblastí podpory, které jsou v souladu s orgány územní veřejné správy a orgány státní správy Hlavním cílem je posílení veřejné správy na území ČR a s tím související zlepšení kvality života obyvatel. (Strukturální fondy, 2007)

Cíle jsou dále rozčleněny do prioritních os, v rámci nichž jsou realizovány projekty:

1. Modernizace veřejné správy,
2. zavádění ICT v územní veřejné správě,
3. zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb,
4. národní podpora cestovního ruchu,
5. národní podpora územního rozvoje,
6. technická pomoc. (Strukturální fondy, 2007)

IOP je financováno z ERDF částkou 1,62 mld. eur., další finanční podpora přichází ze strany veřejného národního rozpočtu a část je potřeba financovat ze soukromých zdrojů. (Strukturální fondy, 2007)

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Program podporovaný Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR. V globálním pojetí chce OP docílit zvýšení vzdělanosti a uplatnitelnosti absolventů na trhu práce, což povede ke zlepšení konkurenceschopnosti v České republice. Pro upřesnění formuluje čtyři hlavní cíle, kterých chce dosáhnout v programovém období 2007 – 2013:

1. Rozvoj a zkvalitňování počátečního vzdělávání,
2. inovace v oblasti terciárního vzdělávání,

3. posílení adaptability a flexibility lidských zdrojů,
4. vytvoření moderního, kvalitního a efektivního systému celoživotního učení. (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2006)

Výše zmíněných cílů chce OP dosáhnout pomocí pěti prioritních os:

1. Počáteční vzdělání,
2. terciární vzdělání, výzkum a vývoj,
3. další vzdělávání,
4. systémový rámec celoživotního učení,
5. technická pomoc. (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2006)

Míra spolufinancování dosahuje 100% výdajů na projekt v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Z ESF je financováno 85% a zbylých 15% je finanční částka ze státního rozpočtu ČR. Pro programové období 2007 – 2013 je pro tento OP z Evropského sociálního fondu vyčleněno 1.828,7 mil. eur (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2006)

OP Lidské zdroje a zaměstnanost

Tento OP je zařazen mezi tzv. více cílové operační programy a spadá jak do cíle Konvergence, tak do cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Řídícím orgánem je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Cílem je rozvíjení aktivní politiky v oblasti trhu práce, která přinese snižování nezaměstnanosti, začlenění menšinových skupin do společnosti a rozvoj vzdělání, který povede k rozvoji životní úrovně obyvatel a zvyšování mezinárodní spolupráce s členskými a vyspělejšími zeměmi EU. Na tento program je vyčleněno 1,88 mil. eur z Evropského sociálního fondu, což činí 85% financování projektu a zbylých 15% bude uhrazeno z veřejného rozpočtu ČR. (Strukturální fondy, 2007)

Cíle OP jsou formovány pomocí šesti prioritních os:

1. Adaptabilita,
2. aktivní politiky trhu práce,
3. sociální integrace a rovné příležitosti,
4. veřejná správa a veřejné služby,
5. mezinárodní spolupráce,
6. technická pomoc. (Strukturální fondy, 2007)

2.2 Operační programy pro cíl Evropská územní spolupráce

OP Mezuregionální spolupráce

Operační program, známý více pod názvem INTERREG IVC poskytuje finanční prostředky pro meziregionální spolupráci v Evropě všem členským státům, Norsku a Švýcarsku. Tento široký geografický výběr zemí přidává podmínku, že se projektů musí zúčastnit vzájemně alespoň tři státy a z toho alespoň dva musí být členskými zeměmi EU. Program je financován prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj a navazuje na úspěšný program INTERREG IIIC, který běžel v programovém období 2002-2006. Jedná se o neinvestiční projekty, které mají za úkol členským zemím pomoci v jejich rozvoji formou inspirace, získanou od okolních členských států, Norska a Švýcarska. Program funguje na principu předfinancování a veřejnoprávní subjekty, které mohou jako jediné žádat o financování, poté obdrží finanční prostředky v maximální výši 85% z vypracovaného projektu. Celkovým cílem programu INTERREG IVC je zlepšit účinnost regionální politiky a jejích nástrojů. Projekt navazuje na výměnu zkušeností mezi partnery, kteří jsou v ideálním případě zodpovědní za rozvoj svých místních a regionálních politik. Program má také za cíl přispět k ekonomické modernizaci a konkurenceschopnosti. (Interregional co-operation programme INTERREG IVC. 2007, s. 3)

Cíle programu jsou rozvrženy do tří prioritních os:

1. Inovace a znalostní ekonomika,
2. životní prostředí a prevence rizik,
3. technická pomoc (Interregional co-operation programme INTERREG IVC. 2007, s.4)

OP Nadnárodní spolupráce – oblast Střední Evropa

OP program je rozdělen do několika oblastí. V této práci se zaměříme pouze na oblast Střední Evropa, tzv. OP Central Europe, do které spadá Česká republika spolu s Rakouskem, částí Německa, Maďarskem, Slovinskem, Slovenskem, Polskem a severní částí Itálie. Z nečlenských zemí sem spadá i část Ukrajiny. Hlavním koordinátorem pro ČR je Ministerstvo pro místní rozvoj. V programu Nadnárodní spolupráce musí být zapojeny nejméně 3 země a jedna z nich musí být v pozici tzv. vedoucího partnera, který je zodpovědný za správnou koordinaci mezi partnery, řízení a realizaci projektu. (Strukturální fondy, 2007)

Operační program je financován z ERDF a pro celou oblast Střední Evropa je vymezeno 246, 01 mil. eur. Na Českou republiku připadá 37,46 mil. eur pro celé programové období 2007 – 2013. (Strukturální fondy, 2007)

Finanční prostředky jsou dále rozdělovány do pěti prioritních os, kterými jsou:

1. Usnadňování inovace ve Střední Evropě,
2. zlepšování dostupnosti Střední Evropy a v rámci ní,
3. odpovědné užívání životního prostředí,
4. zvyšování konkurenceschopnosti a atraktivity měst a regionů,
5. technická pomoc. (Strukturální fondy, 2007)

OP Přeshraniční spolupráce

Realizuje se na úrovni NUTS 3, tedy na úrovni krajů, které se nacházejí podél všech vnitřních i vnějších pozemních hranic a jsou od sebe vzdáleny nejvíce 150 km. Pro ČR je vytvořena spolupráce s Bavorskem, Saskem, Polskem, Rakouskem a Slovenskem. Pro účely této práce si přiblížíme pouze spolupráci OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko, neboť mikroregion Hornácko spadá právě do této oblasti. (Strukturální fondy, 2007)

Tento operační program vychází z předcházející přeshraniční spolupráce zabezpečované v rámci období 2004 – 2006 pomocí INTERREG III A, kde bylo schválených/podpořených celkem 245 projektů v celkové hodnotě 13, 7 mil. eur. Zkušenosti z předešlého programového období ukazují v zásadě na správnou tematickou orientaci pro rozvoj přeshraničních regionů, a proto se na ni v nynějším programovém pro zabezpečení jednotlivých projektů a vyplývajících skutečností ze vstupu obou krajů do Schengenského prostoru 21. prosince 2007. (Operační program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika - Česká republika 2007 – 2013. 2007, s. 34)

V programovém období 2007 – 2013 jsou podporovány jen takové projekty, které se uskutečňují současně na obou stranách hranic. Žadatel z České republiky musí mít partnera ze Slovenské republiky a na projektu musí vzájemně spolupracovat. Každý projekt musí mít svého vedoucího partnera a musí být v souladu s čl. 20 Nařízení o ERDF. Posouzení, zda může být podaný návrh přijat, podléhá podmínce naplnění alespoň dvou kritérií ze čtyř a to jsou společná příprava, realizace, personál a financování. Projekty, které nesplní alespoň 2 a více z uvedených podmínek, nemohou být vybrány ke spolufinancování z programu. Vedle toho se také posouzení vhodnosti zaměřuje na míru přispění předloženého projektu

k naplnění cíle priority, pro kterou je předkládáný. (Operační program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika - Česká republika 2007 – 2013. 2007, s. 34)

Operační program Přeshraniční spolupráce Česká republika – Slovensko má své globální cíle, jež jsou realizovány pomocí tří prioritních os:

1. Podpora sociokulturního a hospodářského rozvoje přeshraničního regionu a spolupráce,
2. rozvoj dostupnosti přeshraničního území a životního prostředí,
3. technická pomoc. (Operační program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika - Česká republika 2007 – 2013. 2007, s. 34)

Geografická charakteristika

Krajinná struktura, ve které je OP realizován, je velmi různorodá. Vede od údolních vodních toků přes polnohospodářskou a lesní krajinu až po neosídlenou vysokohorskou krajinu hřebenových pásem Vysokých a Nízkých Tater, Beskyd, Javorníků a Bílých Karpat na české straně, kam částečně spadá i mikroregion Hornácko. Podíl vesnických sídel tvoří v cílovém regionu v ČR 38% a v SR 28%. Celková délka společné hranice mezi Slovenskou a Českou republikou je 251, 8 km a spadají sem jednotky NUTS 3 Jihomoravský, Zlínský a Moravskoslezský kraj na straně české a Žilinský, Trenčínský a Trnavský kraj na straně slovenské. (Operační program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika - Česká republika 2007 – 2013. 2007, s. 44)

Obrázek 1: Územní vymezení přeshraniční spolupráce v letech 2007 – 2013. (EuroGeographics, 2007)

3 REGIONÁLNÍ POLITIKA

Regionální politika, ač patří mezi nejvíce zmiňované pojmy od vstupu do Evropské unie, není zcela jednoznačně definována. Její působení je tak široké, že se stěží dá vyjádřit ve zcela ucelené definici.

„Velmi obecně tak můžeme regionální politiku definovat jako soubor cílů, opatření a nástrojů vedoucích ke snižování příliš velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů.“ (Wokoun, 2008, s. 29) Na základě známých skutečností z členských zemí celé Evropské unie lze říci, že se jedná o cílevědomou činnost veřejných institucí, jimiž mohou být vlády, řídicí orgány apod., jež společně usilují o srovnání regionálních disparit zvláště v každém území avšak společnými silami. (Wokoun, 2008, s. 30)

Za důvody vzniku můžeme považovat značné sociálně-ekonomické rozdíly, jež vznikají na úrovni jednotlivých regionů a významně ovlivňují hospodářský rozvoj daných států. Hlavně z těchto důvodů vlády zemí začaly uplatňovat regionální politiku, čímž chtějí vytvořit předpoklady pro postupné snižování rozdílů a současně tak chtějí zvýšit konkurenceschopnost regionální a národní ekonomiky. (Stejskal a Kovárník 2009, s. 35; Vilamová, 2004, s. 36)

Regionální politika má velký význam pro každé programovací období a je důležité jsou i predikce pro další roky. Problematika regionální politiky po roce 2013 zaměřená na unijní rozpočty pojednává o významu kohezní politiky s ohledem na neustále přetrvávající regionální disparity, na posilování konkurenceschopnosti a územní soudržnosti. Některé země uvádějí územní kohezi také v souvislosti se specifickými znevýhodněními v geografii, čímž může být např. regiony s nízkou hustotou zalidnění a otázkou je, zda by se měly vyčlenit speciální finanční prostředky do těchto znevýhodněných regionů. (Hájek a Novosák, 2010, s. 184 - 185)

Podstata regionální politiky je vyjádřena z jejich dvou hlavních hodnot a těmi jsou solidarita a soudržnost. Princip solidarity představuje pomoc občanům, kteří jsou sociálně či hospodářsky znevýhodnění ve srovnání s průměrným stavem členských zemí EU. Funguje na systému přerozdělování daňových výnosů, které jsou vybrány na celém území států a poté jsou přerozdělovány dle určitých pravidel ostatním zemím. Konkrétní výše jsou přepočítávány na základě koeficientů. (Stejskal a Kovárník, 2009, s. 35-36; Vilamová, 2004, s. 36)

Podstatou soudržnosti je skutečnost, že snižování rozdílů představuje výhodu pro všechny zúčastněné. Vyspělejší a bohatší regiony pomáhají ekonomicky i sociálně slabším zemím EU a snaží se tak o snižování až srovnání regionálních disparit. (Stejskal a Kovárník, 2009, s. 35-36; Vilamová, 2004, s. 36)

Problematikou regionálních rozdílů se zabývá i mnoho studií, které do svých výzkumů zahrnují vztahy mezi obyvateli a hospodářským růstem, obyvateli a velikostí pracovního sektoru a celkovými charakteristikami daných lokací, což napomáhá k hlubšímu pochopení rozdílnosti regionů. (Desai, Nijkamp a Stought, 2011, s. 81)

3.1 Historie

Za počátky regionální politiky považujeme 30. léta 20. století, kdy ve světě probíhala Velká hospodářská krize. Důvodem bylo silné prohloubení socioekonomických rozdílů ve Velké Británii v jednotlivých regionech. Došlo k silnému propadu v regionech s průmyslovým odvětvím a stát byl povinen učinit opatření ve stále se zhoršujících podmínkách. V té době také vzniknul první legislativní dokument „Zákon o speciálních územích“ kde je možno najít problémové regiony a možné způsoby, které mají dopomoci ke zlepšení infrastruktury a kde jsou také stanovena pravidla pro alokaci prostředků. Postupně se začala regionální politika rozšiřovat do většiny evropských zemí. V postkomunistických zemích, do nichž spadá i Česká republika dochází k implementaci ve větší míře až koncem 80. let v souvislosti s přechodem k tržní ekonomice. Prvořadým úkolem je v současnosti v těchto zemích zmírnění regionálních diferenciací v míře nezaměstnanosti, kterou vyvolal právě přechod ekonomiky z plánované na tržní. (Wokoun, 2003, s. 8)

Ne, že by dříve regionální problémy nebyly vnímány, vnímali je jak obyvatelé, odborníci vláda i samospráva, avšak před Velkou hospodářskou krizí existoval názor, že rozdíly ekonomického rozvoje v určitých zemích jsou projevem vývoje národní ekonomiky a tudíž je bezpředmětné snažit se o jejich změnu. Nerovnováha v regionech byla považována pouze za dočasný stav v automatickém systému ekonomické rovnováhy. (Wokoun, 2008, s. 21)

3.2 Region

Pojem region je často vyskytujícím se tématem a od vstupu ČR do EU jeho význam nabývá stále větších rozměrů. I přesto je však stále velmi těžké region přesně vymezit a definovat. S pojmem region je úzce spjata vědní disciplína nazývaná se regionalizace. Jejím úkolem je stanovení základních rysů, procesů a způsobů vývoje tak, aby se vymezily cha-

rakteristické rysy daného regionu. V regionu se vyskytuje velké množství zkoumaných prvků. Prvků historických, politických ekonomických, sociálních či kulturních, a proto můžeme pozorovat významné rozdíly i přímo v regionech a to právě z pohledu, ze kterého je zkoumaný. Z toho důvodu je tedy velmi těžké region přesně definovat a odlišit jej od jiného. V mnohé literatuře se problém definice zjednodušuje vyjádřením o regionu jako souboru diferenciací dané krajinné sféry. (Cabada, 2009, s. 5; Wokoun, Mates a Kadeřábková, 2011, str. 84, 95)

Zcela základní pojem regionu v oblasti geografické se týká rozdělení zemského povrchu. I zde však není definice zcela jednoznačná a musí se dělit podle podstaty. Zemský povrch můžeme v podstatě dělit na regiony „umělé“ tj. regiony vzniklé lidským přičiněním - politické hranice a regiony „geografické“ vzniklé přírodním rázem krajiny a odpovídajícím charakteru geografie jako vědy. (Wokoun, Mates a Kadeřábková, 2011, str. 84)

3.3 Regiony NUTS

V rámci Evropské unie jsou regiony též klasifikovány z pohledu tzv. Nomenklaturních územních statistických jednotek NUTS (la Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) a místních samosprávných jednotek LAU (Local Administrative Units). Přístup se stal podstatou regionální politiky v EU a je využívám pro vyrovnávání disparit. V současné době existují čtyři stupně NUTS a dva stupně LAU. V České republice nám stačí pro NUTS stupně pouze tři. (Halásková, 2009, s. 83)

Na úrovni NUTS 2 jsou finanční prostředky vyčleněny na cíl Konvergence a zčásti na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. (Halásková, 2009, s. 83)

V evropském pojetí existuje úroveň NUTS 0 (př. Německo), kterým se charakterizuje celý stát a NUTS 1 pak pouze území (spolková země v Německu), je tedy vhodná pro země s velkým počtem obyvatel. Pro ČR začínáme na úrovni NUTS 1 a pro evropské účely ji charakterizujeme jako území. (Halásková, 2009, s. 83)

4 SPOLEČNÁ ZEMĚDĚLSKÁ POLITIKA

Evropa se skládá z mnoha regionů a každý z regionů disponuje jinými podmínkami pro zemědělskou činnost, proto se v každém regionu zvláště používají specifické výrobní metody. Zemědělská činnost je pro EU velmi důležitá a více než polovina rozlohy EU se využívá v zemědělství. To zahrnuje činnosti jako pěstování plodin a chov zvířat za účelem produkce potravin přes jejich zpracování, prodej, údržbu krajiny a zachování životního prostředí. (Fojtíková, 2008, s. 1)

Zemědělský sektor má též za cíl uchovávat rozvoj života na venkově a přispívat k jeho rozvoji. Snaží se být moderní a konkurenceschopné, což se také EU daří, neboť má vedoucí místo na světových trzích a to jak z pohledu vývozce, tak i dovozce. (Fojtíková, 2008, s. 1)

4.1 Vznik

Vznik společné zemědělské politiky ovlivnilo mnoho faktorů, jak ekonomických, politických i sociálních. Všechny tyto faktory přispěly svojí měrou k jejímu vzniku a vývoji až do podoby, jaká existuje dnes. Z hlediska ekonomického posuzujeme zemědělství z primárního charakteru, kde je nízká cenová elasticita poptávky, a proto zabezpečení cenové stability je základem pro makroekonomickou stabilitu celého národního hospodářství. K politickým faktorům, jež značnou měrou přispěly ke vzniku, neodmyslitelně patřila snaha zajistit dostatek potravin pro obyvatelstvo, podpořit rodinné farmy a podobné rozvíjející aktivity, které měli dosáhnout srovnatelné životní úrovně obyvatelstva ve městech a na venkově. (Fojtíková, 2008, s. 5)

Země, která se nejvíce zasloužila o vznik, je Francie. Ve své době byla nejvýznamnějším zemědělským producentem a zavedení společné zemědělské politiky pro ni znamenalo zlepšení podmínek pro realizaci jejich zemědělských produktů. Přidala se i Itálie a Nizozemsko, které odstartovalo konkurenceschopnost v oblasti exportu. (Tomšík, 2009, s. 45)

S rozvojem zemědělské modernizace se začalo hovořit i o otázce financování a to vyžadovalo růst investičních aktivit s podmínkou jejich návratnosti. Protože však téměř každý ze zakládajících států zemědělství podporoval již dříve, podmínka návratnosti byla bez problémů přijata. (Tomšík, 2009, s. 46)

4.2 Zásady SZP

Zásady, které vznikly již na začátku EHS jsou v určité míře používány i dnes, přestože společná zemědělská politika prošla řadou reforem. Zásady vychází již z cílů, které byly definovány v římské smlouvě a jsou celkem tři.

1. Zásada společného trhu se zaváděním společných cen – jedná se o zavedení jednotných cen produktů v EU a odstranění cel o opatření s podobným účinkem,
2. zásada preference Společenství – jedná se o upřednostňování produktů, které jsou vyrobeny v zemích EU. Tato zásada je založena z důvodu ochrany zemědělců před konkurencí ze zemí mimo Evropskou unii a zároveň z důvodu podpory zemědělské produkce na území EU,
3. zásada finanční solidarity – je postavena na principu dotací, které se vyplácí domácím výrobcům, aby byla podpořena jejich motivace ve zvyšování zemědělské produkce a zvýšen export. (Fojtíková, 2008, s. 6-7)

4.3 Financování společné zemědělské politiky

K účelu financování společné zemědělské politiky byl v roce 1962 vytvořen speciální fond s názvem Evropský zemědělský záruční a orientační fond (*European Agricultural Guarantee and Guarantee Fund, EAGGF*). Z tohoto zdroje se společná zemědělská politika financovala až do roku 2006. Hlavní myšlenkou fondu bylo podpořit zemědělce stabilními příjmy, podnitit zemědělskou výrobu a ceny. Fondy byl od počtu rozdělen na dvě sekce – záruční a orientační kvůli rozdílným úkolům fondu. (Fojtíková, 2008, s. 10; Tomšík, 2009, s. 49)

Záruční sekce plnila mnohem výraznější funkci, což je také zřejmé ze skutečnosti, že pokrývala 90% výdajů na společnou zemědělskou politiku. Sloužila zejména na podporu programů rozvoje venkova, k úhradě přímých plateb apod. Sekce orientační financovala dlouhodobé strukturální změny v zemědělství, avšak podíl této druhé části fondu byl vyhrazen pouze na 10% z celkové poskytované částky. Konkrétně byly finanční prostředky poskytovány na modernizaci zemědělství, zkvalitnění výroby mladých zemědělců, zpracování a odbyt zemědělských výrobků. Hlavním cílem druhé sekce bylo snížení regionálních nerovnováhou a podpoření regionálního rozvoje v Evropské unii. (Fojtíková, 2008, s. 10)

Důležitým rokem se pro Evropský zemědělský záruční a orientační fond stal rok 2007, kdy se financování přesunulo na dva nově vytvořené fondy. Konkrétně se jedná o Evropský zemědělský záruční fond (*European Agricultural Guarantee Fund, EAGF*) a Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (*European Agricultural Fund for Rural Development, EAFRD*). (Fojtíková, 2008, s. 11)

4.4 Zemědělský sektor v České republice

Zemědělský sektor v jednotlivých zemích EU se všeobecně zmenšuje a nejinak je tomu i v České republice. Nyní se zemědělskou činností zabývá méně jak 5% ekonomicky činného obyvatelstva a příspěvek k HDP tvoří necelá 3%. Největší podíl zemědělské činnosti připadá na fyzické osoby a obchodní společnosti, zbytek na družstva a státní podniky. Zemědělství, i když nepatří mezi hlavní odvětví ekonomiky České republiky, je velmi důležitý pro zachování kulturní krajiny a ochrany životního prostředí. Výměra půdy pro zemědělství činí 54,1% celkové rozlohy státu a z toho největší část připadá na ornou půdu, která se však neustále snižuje a narůstá tak plocha pro trvale travnaté porosty, což je pozitivní proces v oblastech s málo příznivými podmínkami pro hospodaření. A právě takových je v České republice dle kritérií a výzkumu EU převážná většina a je tak 60% zemědělské půdy zařazeno do méně příznivých oblastí a oblastí s ekonomickým omezením. Společným cílem je pak pro tyto oblasti zajištění multifunkčního zemědělství a obnovení rovnováhy mezi objemem výroby a kapacitou trhu a ochraně venkovského prostoru. (Fojtíková, 2008, s. 26)

4.4.1 Zemědělská politika před vstupem do EU

Zemědělská politika prošla v historii České republiky řadou změn. Za novodobě největší považujeme před vstupem do EU přechod z plánované ekonomiky na tržní, kdy český trh zaznamenal výrazný tlak na přizpůsobení se novým ekonomickým podmínkám a odbytovým množstvím. Tehdy došlo k prudkému poklesu hrubé zemědělské produkce (23%) a snížení spotřeby průmyslových hnojiv a snížení zaměstnanosti v zemědělství. V té době vznikaly legislativní normy, jež upravovaly procesy privatizace, restituce a transformace. Z tohoto důvodu vlastní družstva malý počet zemědělské půdy, neboť v období revoluce poklesl podíl zemědělských družstev z 61,4% na 49,4% zemědělské půdy. Poté však nastalo období, kdy došlo ke zpomalení poklesu hrubé zemědělské produkce, a celkové negativní dopady se začaly snižovat a zemědělský sektor se začal zotavovat. Poté však nastalo

ještě období kolem let 1996 – 1998, kdy se české zemědělství začalo opět propadat, a v souvislosti s tímto obdobím mluvíme o tzv. opětovných degresivních tendencích. V podnikatelské sféře tak získávali na významu obchodní společnosti na úkor zemědělských družstev a to také souviselo s přípravou na vstup do EU. (Fojtíková, 2008, s. 27)

V roce 2000 pak přijala vláda České republiky Koncepti rezortní politiky Ministerstva zemědělství na období před vstupem do EU, která byla založena na Evropském modelu hospodářství. Tento model zdůrazňoval potřebu rozvoje multifunkčního zemědělství a řešení problematiky lesnictví a vodohospodářství a díky němu se i ekologické zemědělství stalo nedílnou součástí agrární politiky. (Fojtíková, 2008, s. 30)

4.4.2 Zemědělská politika po vstupu do EU

Jak již bylo výše zmíněno, po přechodu z plánovaného na tržní hospodářství utrpěla Česká republika velký šok a tato skutečnost byla velkou změnou pro státní trh. V roce 2004, po vstupu do EU, čekala zemi podobná situace v tom, že pro ni byly položeny zcela nové základy zemědělství, která byla přijata na summitu EU v roce 2003. Důležitým krokem bylo vypracování nové Koncepte agrární politiky ČR, jež v sobě nese čtyři části. První část je zaměřena na globální pojetí, je zde popsána situace, jakým směrem by se mělo ubírat české zemědělství, jaké problémy a výzvy mohou nastat a popíše tedy vize pro zemědělství v České republice. V další části jsou popsány formy finanční podpory, které může stát díky vstupu do EU využít. Ve třetí části je uvedena vlastní koncepce ČR pro zemědělskou politiku a v poslední čtvrté části jsou popsány predikce a možné dopady koncepcí na agrární sektor. (Fojtíková, 2008, s. 31 - 32)

Po vstupu do EU nás však čekali ve větší míře pozitivní dopady, nemůžeme tedy krok vstupu srovnávat s obdobím revoluce a přechodem z plánovaného na tržní hospodářství. Např. se výrazně zvýšila kvalita ochrany životního prostředí a význam této problematiky. Občané státu začali připouštět, že starost o životní prostředí je prioritou a to za cenu ovlivnění ekonomického růstu a na počet obyvatel se tak Česká republika stala neúspěšnější v čerpání zdrojů EU právě kvůli ochraně a zkvalitňování životního prostředí. Tento pozitivní fakt však sráží skutečnost, že i přes veškeré snahy je ČR jedním z největších znečišťovatelů v EU-27. (Marek a Baun, 2010, s. 118)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU HORŇÁCKO

Zde si představíme Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Horňácko (dále jen Mikroregion Horňácko) z hlediska funkčního a organizačního. Zaměřen bude především na ukazatele, ze kterých dále provedeme klíčové analýzy pro spolupráce mezi obcemi a pro SWOT analýzu.

5.1 Založení

Obce se sdružily pod oficiálním názvem Dobrovolný svazek obcí Mikroregionu Horňácko k datu 21. 12. 2001 s právní formou – svazek obcí a za účelem obecného regionálního rozvoje. Hlavním důvodem vzniku mikroregionu Horňácko byla skutečnost, že tato právní forma může pomoci k realizaci projektů, které přesahují rámec jedné obce včetně získání dotace na ně či takových projektů, které jsou financovány z dotací EU, jen pokud jsou součástí svazku obcí. Dalším důvodem pro vznik svazku obce Horňácko je také administrativní zjednodušení, zviditelnění obce či snadnější získávání finančních prostředků. (Regionální operační servis, 2013)

5.2 Poloha a rozloha

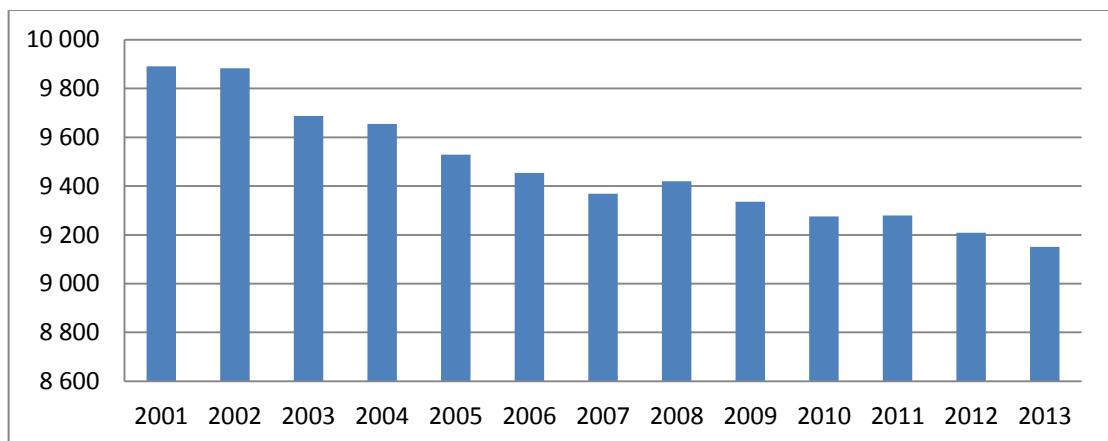
Mikroregion Horňácko se nachází v jižní části Jihomoravského kraje, v bývalém okrese Hodonín. Skládá se z desíti obcí, kterými jsou Javorník, Velká nad Veličkou, Malá Vrbka, Hrubá Vrbka, Kuželov, Tasov, Suchov, Nová Lhota, Louka a Lipov.

Tři čtvrtiny rozlohy mikroregionu spadají do Chráněného krajinného území Bílé Karpaty. Nejvýše položenou obcí je Nová Lhota (467 m.n.m) a nejnižší se nachází obec Lipov (240 m.n.m.). DSOH se rozprostírá na celkové rozloze 14 949 ha, z toho prostorově největší obec Velká nad Veličkou zabírá 2 591 ha a nejmenší Malá Vrbka pouhých 445 ha. (Regionální operační servis, 2013)

5.3 Demografické údaje

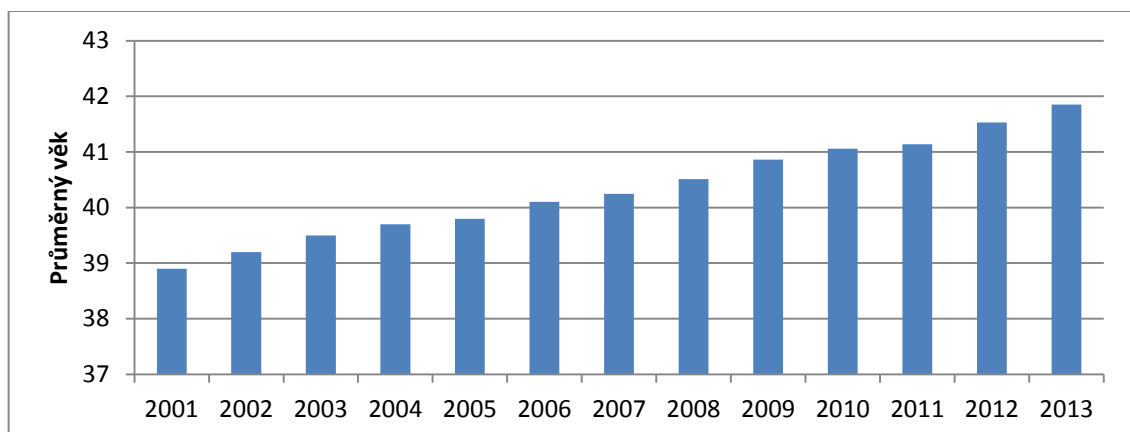
V mikroregionu Horňácko byl zjištěn k 1.1.2013 celkový počet 9 151 obyvatel. V malé míře převládá počet žen (50,42% z celkového počtu obyvatel) nad počtem mužů (49,58% z celkového počtu obyvatel). Velká nad Veličkou, jakožto nejlidnatější obec s celkovým počtem 2 941 obyvatel je též jedinou obcí s pověřeným obecním úřadem a sídlem celého mikroregionu. Zabezpečuje jeho koordinaci a prezentaci. Obcí s nejmenším počtem 190 obyvatel je pak Malá Vrbka. Osm obcí, což odpovídá 80% má menší počet než 1000 oby-

vatel, pouze dvě obce tuto hranici přesahují. Vývoj počtu obyvatel v letech 2001 – 2013 zobrazuje Obrázek 2. Již na první pohled je z něj zřejmé, že počet obyvatel v mikroregionu Hornácko má klesající charakter a to jak z důvodu migrace, tak i přirozeného úbytku obyvatel. Podle dat ze SLBD z roku 2011 ubylo v mikroregionu 72 obyvatel (41,6% činí přirozený úbytek a 58,3% záporné migrační saldo). Se zohledněním i ostatních faktorů můžeme říci, že počet obyvatel každoročně ubývá spíše z migračního potenciálu, kdy lidé dávají přednost větším městům.

Obrázek 2 Vývoj počtu obyvatel v letech 2001 - 2011 v mikroregionu Hornácko.
(Vlastní zpracování podle dat ČSÚ, 2013)

Za zneklidňující situaci pro mikroregion můžeme označit i stav průměrného věku obyvatel. V programovém období 2007 – 2013 se průměrný věk neustále zvyšuje a dochází tak ke stárnutí populace v této oblasti. V souvislosti s výše uvedeným stavem ubývajícího počtu obyvatel není situace příznivá, a pokud mikroregion neučiní potřebná opatření, průměrný věk se bude i nadále zvyšovat.

Obrázek 3 Průměrný věk v letech 2007 – 2013 v mikroregionu Hornácko. (Vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2013)

Dle výpočtů podle dat ČSÚ hustota obyvatel v mikroregionu Horňácko je 61, 2 obyv. / km² a podle těchto údajů můžeme svazek označit za oblast s nízkou hustotou obyvatel.

5.4 Kultura a sport

Mikroregion Horňácko nedisponuje prostoty jako divadlo či kino. Z prostor, které se řadí mezi kulturní má každá obec alespoň knihovnu (kromě obce Javorník a Malá Vrbka). Přírodní amfiteátr se nachází v obci Velká nad Veličkou, kde je každoročně využíván pro festival Horňácké slavnosti a v obci Nová Lhota. Sakrální stavbu má každá obec (kromě Malé Vrbky). V obci Velká nad Veličkou a Hrubá Vrbka se nachází sakrální stavby dvě a to pro obyvatele s katolickým i evangelickým vyznáním. I přes ne zcela rozvinutou škálu kulturních prostor však nemůžeme hovořit o kulturní nevybavenosti. Mikroregion si vybudovat svoji kulturu především na folkloru a tradicích. Každoročně se v obci Velká nad Veličkou koná folklorní festival Horňácké slavnosti, které započaly již v roce 1957 a svůj věhlas každým rokem rozšiřují. Na slavnosti se sjíždějí jak české tak i zahraniční soubory aby předvedly svá taneční a hudební vystoupení, typické pro danou zemi či region. Mezi další tradice lze zařadit konání Jarmarku, tradičního Kosení v obci Malá Vrbka, uchovávání existence různých spolků a sborů, jimiž jsou např. myslivecké sdružení, tělovýchovná jednota, sbory dobrovolných hasičů, aj. V oblasti sportu je nabídka v rámci možností také vysoká, každá obec má své vlastní hřiště či jiné tělovýchovné zařízení. Hřiště a stadiony jsou ve všech obcích využívány obdobně ke konání fotbalových zápasů, sportovním turnajům či jiným volnočasovým aktivitám. Největším tělovýchovným zařízením je sportovní hala ve Velké nad Veličkou, kde je široká škála uplatnění pro obyvatele ve sportovním vyžití.

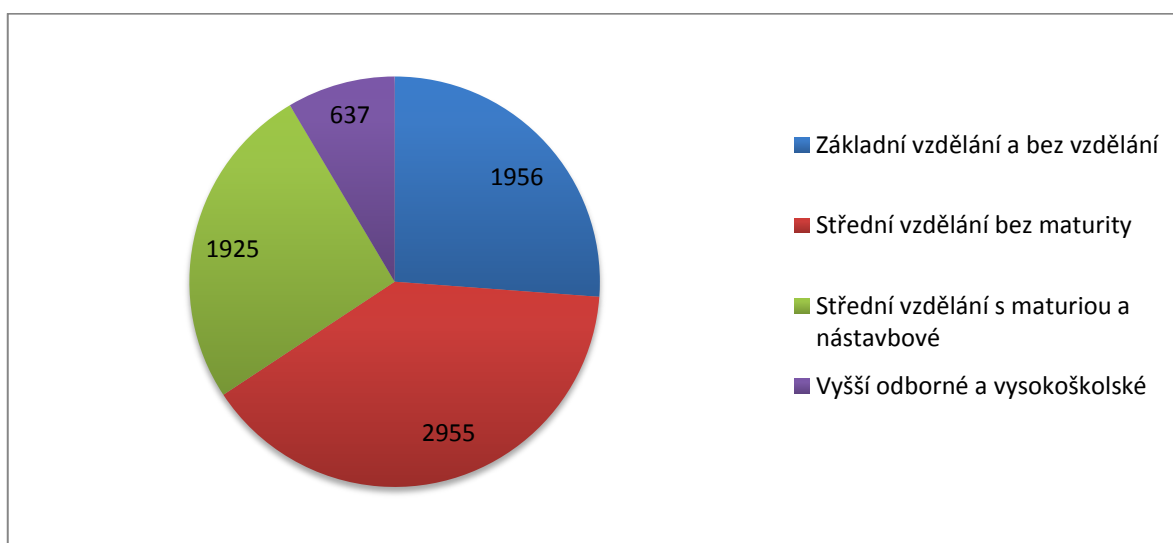
5.5 Cestovní ruch

Mikroregion Horňácko, přestože nedisponuje velkou rozlohou, nabízí škálu možností pro cestovní ruch. Nejvíce navštěvovanou lokalitou je v zimním období obec Javorník, kde se nachází Ski areál Filipov a Ski areál Nová Lhota, kam přijíždění každoročně návštěvníci nejen z okolních měst či obcí. Atraktivitu Ski areálu Filipov umocňuje nedaleké ubytování v Hotelu Filipov, Naturo-Promenante s.r.o. s kapacitou 100 míst, které je hosty lyžařské sjezdovky hojně využíváno. Své uplatnění má však i v letních obdobích, kdy je ubytovací areál využíván pro školy v přírodě. V obci Javorník se dále nachází nedávno vystavěná rozhledna financována z Evropských fondů či železniční stanice, která je udržována taktéž

díky fondům Evropské unie. Mezi další ubytovací střediska patří Rekreační zařízení Vápenky v Nové Lhotě s kapacitou 67 míst, Penzion Velička ve Velké nad Veličkou s kapacitou 20 míst, penzion U Světlíků na Suchově s kapacitou 17 míst, ubytovna Sokolovna v Lipově s kapacitou 140 míst a nově vybudovaný Penzion Samota v Louce s kapacitou 18 míst. Mimoto láká turisty do mikroregionu i pěkná příroda, jejích kopce, lesy a turistické stezky jsou v sezonních obdobích často navštěvovány. Ty jsou však ve většině případech omezují pouze na jednodenní výlety a obci tak mnoho finančních prostředků nepřinesou. K dalšímu rozvoji cestovního ruchu v mikroregionu by proto značně přispěla větší propagace či větší počet ubytovacích zařízení i v ostatních obcích.

5.6 Školství a vzdělání

Dle údajů získaných ze sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 je zřejmé, že jako nejvyšší dosažený stupeň vzdělání převládá střední škola bez maturity (39,5%), následuje základní vzdělání a bez vzdělání (27,2%), střední škola s maturitou a nástavbové studium (25,7%), vysokoškolské vzdělání a vyšší odborné vzdělání (8,5%). (Sčítání lidu, domů a bytu, 2011)

Obrázek 4 Počet obyvatel dle nejvyššího ukončeného vzdělání v mikroregionu Hornácko. (Vlastní zpracování dle SLBD, 2011)

Mateřské školy fungují v mikroregionu téměř ve všech obcích, výjimkou je obec Kuželov a Suchov. Základní školy pro 1 – 5 třídu, na kterou již dále nenavazuje 6 – 9 třída je v obci Javorník, Louka a Nová Lhota. Vyšší stupeň základní školy je tak pro žáky zajišťován v okolních obcích a pro žáky je zřízen ve většině případech speciální školní autobus pro snadnější dopravu do školy. Kompletní základní škola pro 1 – 9 třídu je v obcích Lipov,

Velká nad Veličkou a Kuželov. V celém mikroregionu se nachází jedna umělecká škola ve Velké nad Veličkou.

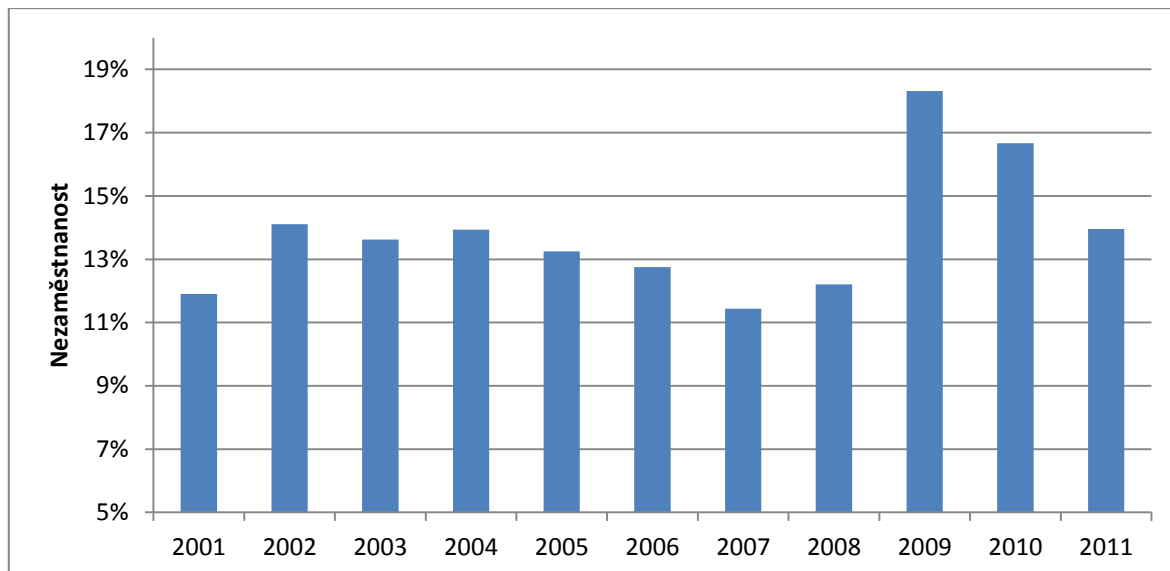
5.7 Zdravotnictví a sociální oblast

Zdravotnickou péči v mikroregionu Hornácko lze hodnotit jako nedostatečnou. V obcích Louka, Javorník, Hrubá Vrbka, Malá Vrbka, Tasov, Kuželov, Suchov, Nová Lhota se nenachází žádné zdravotnické zařízení. Nejširší zdravotnická vybavenost se nachází v obci Velká nad Veličkou, kde mají obyvatelé k dispozici služby dvou praktických lékařů pro dospělé, jednoho praktického lékaře pro děti a dorost a dvě zubní ordinace. V obci se nachází také dvě lékárny a jedno ambulantní zařízení. Velkou výhodou této obce je dům s pečovatelskou službou pro seniory. Praktická ordinace pro dospělé a zubní ordinace se nachází též v obci Lipov. Většina obyvatel mikroregionu tak musí za zdravotnickou péčí dojíždět, což není příznivé hlavně pro obyvatele staršího věku. V případě těžších zdravotních komplikací se nejbližší nemocnice s poliklinikou nachází ve Veselí nad Moravou, vzdálenou cca 20 km od Velké nad Veličkou.

5.8 Nezaměstnanost

Míra nezaměstnanosti v mikroregionu Hornácko je velmi nepříznivá. Situace však není nijak překvapivou s přihlédnutím k faktu, že okres Hodonín je již dlouhodobě zmiňován právě v souvislosti s vysokou mírou nezaměstnanosti. Od roku 2001 se míra nezaměstnanosti vyvíjela podobným tempem. Nejlepší situace byla zpočátku programového období v roce 2007 a poté se nezaměstnanost začala zvyšovat. Hlavním důvodem byla vzniklá ekonomická krize, která se nejvíce promítla mezi lety 2008 – 2009 a to rapidním nárůstem o 6,11%. Příčinou tak velkého zvýšení nezaměstnanosti v mikroregionu Hornácko byl dramatický pokles odbytu firmy Kordárna a.s., která zaměstnává většinu obyvatel v mikroregionu a v této době byla nucena k hromadnému propouštění zaměstnanců. To se promítlo do mnohých sfér života v mikroregionu a ke značnému zhoršení životní úrovně. V tomto období také bylo nuceno ukončit svoji činnost spousta drobných podnikatelů či živnostníků. V dalších letech po roce 2009 se situace začala pozvolna zlepšovat a hlavním důvodem byla opět společnost Kordárna a.s, která se poměrně rychle dostala z krize, avšak díky restrukturalizaci pod novým názvem Kordárna Plus a.s. Zvýšil se odbyt jejich výrobků a společnost mohla začít přijímat nové zaměstnance. I když data nezaměstnanosti v letech 2012 a 2013 nejsou doposud známá, lze při současném ekonomickém stavu a při

velikosti očekávaného odbytu do konce roku 2013 ve společnosti Kordárna Plus a.s, zjištěného na základě korespondence se společnostmi, očekávat postupné snižování míry nezaměstnanosti.

Obrázek 5 Nezaměstnanost v letech 2001 – 2011 v obcích mikroregionu Hornácko. (Vlastní zpracování dle dat MPSV, 2013; ČSÚ, 2013)

Dalším nepříznivým ukazatelem pro mikroregion je také stav neustále se snižujícího počtu volných pracovních míst, který se nepřímo úměrně snižuje s nárůstem nezaměstnanosti. Zatímco ještě v roce 2007 byl počet volných pracovních míst 33, v roce 2008 se snížil na 14 a v nejtěžším období ekonomické krize roku 2009 bylo volné pouze jedno pracovní místo. Od té doby se situace nijak nezlepšila a volná pracovní místa v mikroregionu prakticky nejsou. Tomu odpovídá i skutečnost, že většina obyvatel je nucena za prací dojíždět do sousedních svazků či větších měst.

Situace v oblasti nezaměstnanosti je v mikroregionu Hornácko natolik kritická, že samotný mikroregion nemá dostatečné možnosti pro výraznější zlepšení a tuto situaci je nutno řešit na úrovni nejen okresní či krajské, ale převážně i státní.

Z důvodu neexistujících údajů o pracovní síle na nižší jednotku než je okres jsou hodnoty vypočteny v poměru ekonomicky aktivnímu obyvatelstvu. (Integrovaný portál MPSV, 2013)

5.9 Podnikatelské subjekty

V obcích mikroregionu Horňácko bylo k 31.12.2011 zjištěno 1 816 podnikatelských subjektů. Největší počet zaujímají podnikatelé – fyzické osoby (78,7 %), následují obchodní společnosti (5,1%), státní podniky (0,6%) a akciové společnosti (0,2%). Převažujícím odvětvím hospodářské činnosti je odvětví zahrnující obchod, prodej, pohostinství a opravy motorových vozidel. Naopak podnikání v lesnictví, zemědělství a rybolovu představuje úbytek oproti předchozím rokům. (Regionální operační servis, 2013)

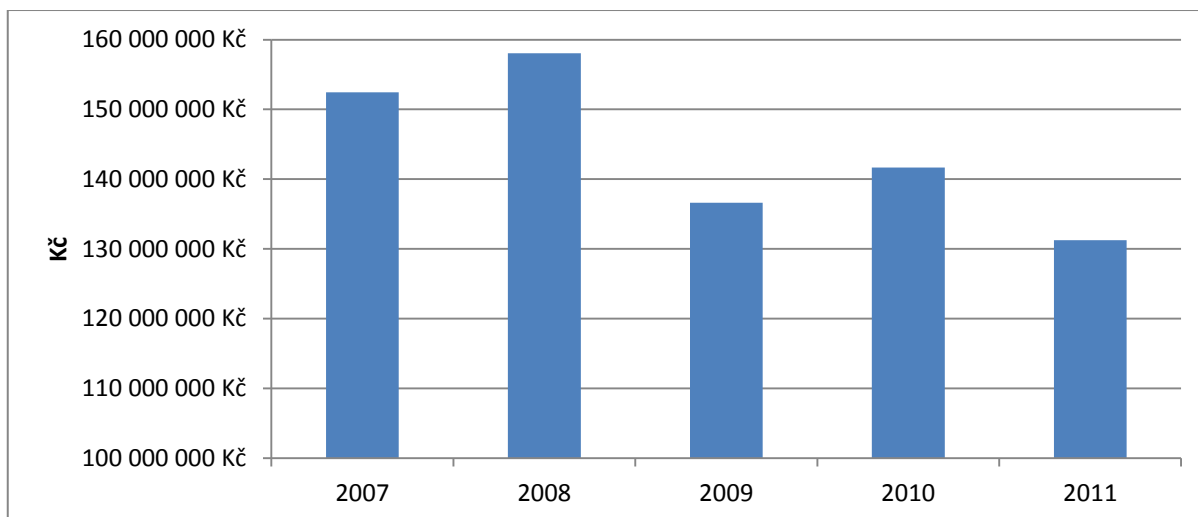
Co se podniků podle počtu zaměstnanců týče, převažují mezi obcemi v mikroregionu Horňácko mikropodniky, kterých je 140, druhé nejrozšířenější jsou malé podniky, kterých se na území nachází 30. Mezi střední podniky nabízející pracovní místa až pro 249 zaměstnanců patří např. 2G spol. s r.o. v Lipově (výroba peřin a polštářů) a DV – S plus S s.r.o ve Velké nad Veličkou (dřevozpracovatelský průmysl). Velkým podnikem s možností zaměstnávat nad 249 zaměstnanců je v celém mikroregionu Horňácko již výše zmiňovaná Kordárna Plus a.s. ve Velké nad Veličkou.

6 ROZPOČTY OBCÍ V MIKROREGIONU HORŇÁCKO

Pro správné a efektivní fungování svazků obcí je nejdůležitější jejich finanční rozpočet. Celá tato kapitola se věnuje rozpočtům obcí v mikroregionu Horňácko. V první části budou rozebrány veškeré příjmy v obcích, kterými disponuje mikroregion Horňácko. Ve druhé části se práce zaměří na výdaje, které budou uvedeny stejným postupem.

6.1 Příjmy obcí mikroregionu Horňácko

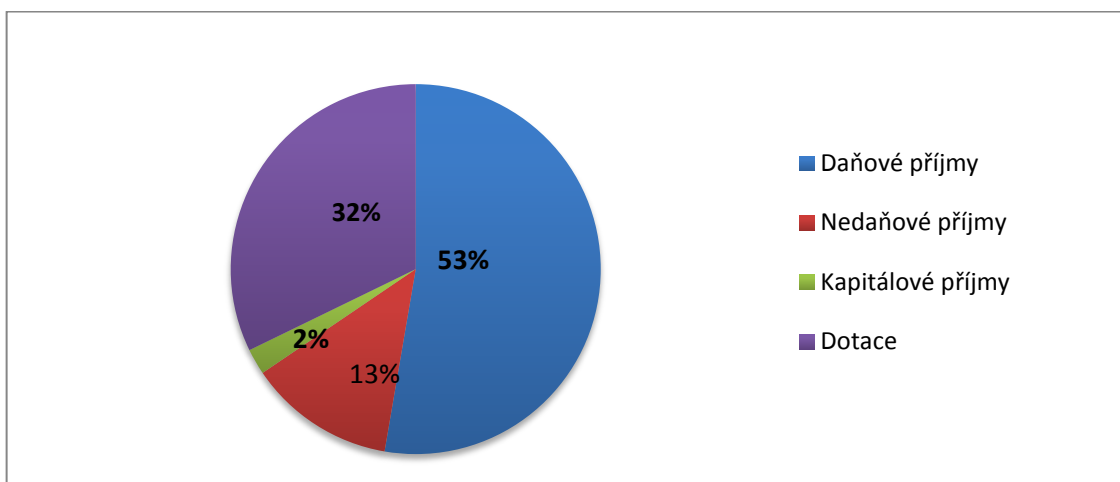
Každá z 10 obcí v mikroregionu Horňácko má zcela totožnou strukturu svých příjmů. Veškeré příjmy, které obce získávají, se dělí na daňové, nedaňové, kapitálo a dotační. V této části se práce věnuje programovému období 2007 – 2013, ve kterém byly příjmy získávány a jakým způsobem.

Obrázek 6 Souhrnné příjmy obcí v mikroregionu Horňácko v letech 2007 – 2013.

(Vlastní zpracování dle dat Rozpočet obce, 2013)

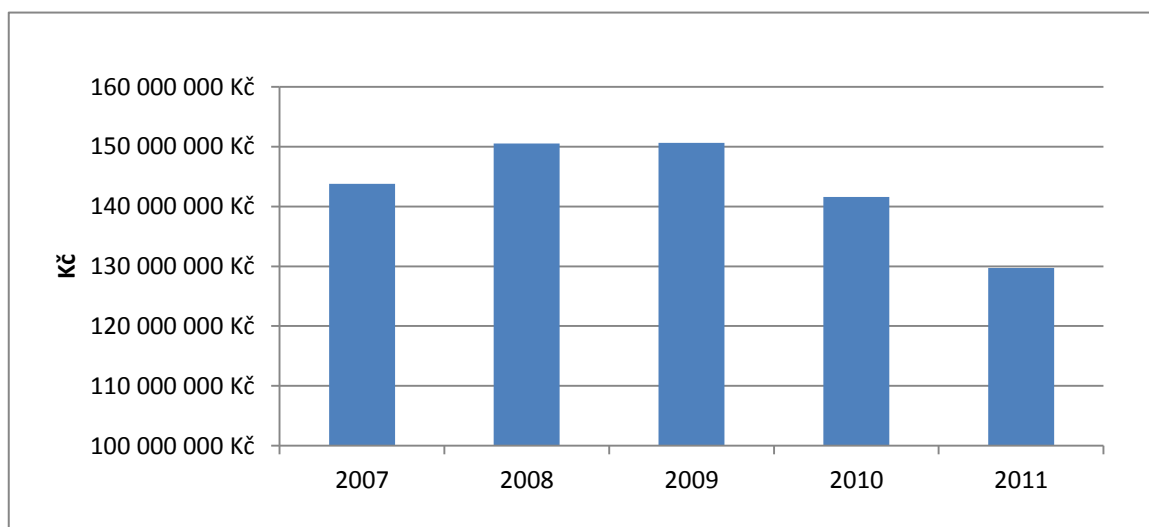
Z grafu je patrné, že nejlépe si obce v mikroregionu vedly na počátku programového období, poté po roce 2008 nastal téměř 20 tis. pokles přijatých finančních částek. Hlavní příčinou takového vývoje je stav příjmů vybraný na daních, který tvoří největší složku příjmů obcí a má tak největší podíl na vývoji příjmů. Nedaňové a kapitálové příjmy vykazují v průběhu let kolísavý charakter a nejde jednoznačně určit jejich směr vývoje jako je tomu u příjmů z dotací, které byly největší v roce 2007 a od tohoto roku se stále snižují. Dotace v sobě zahrnují investiční i neinvestiční transfery poskytnuté z krajů, státního rozpočtu a státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu.

Obrázek 7 Souhrnné příjmy obcí v mikroregionu Hornácko v letech 2007 – 2011 dle skupin příjmů. (Vlastní zpracování dle dat Rozpočet obce, 2013)

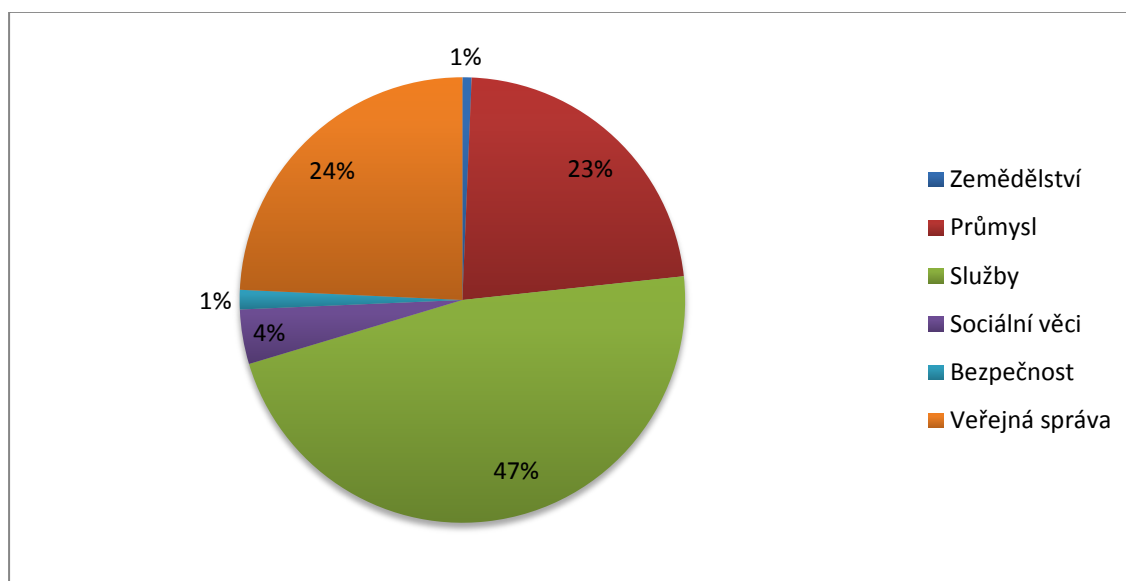
6.2 Výdaje obcí v mikroregionu Hornácko

Stejně jako u příjmů je podkapitola výdaje zaměřena na výdaje obcí v mikroregion Hornácko v programovém období 2007 – 2013 podle stejných skupin výdajů v jednotlivých letech. Zpočátku období je rostoucí tendence výdajů, která oproti roku 2009 klesla o téměř 20. tis. Kč. Tento stav můžeme hodnotit pozitivně s přihlédnutím k faktu, že v tomto období byl zhruba stejně velký pokles příjmů a výsledek hospodaření se tedy neprojeví v záporných položkách, jak by tomu bylo při stále stejných výdajích. (Rozpočet obce, 2013)

Obrázek 8 Souhrnné výdaje obcí v mikroregionu Hornácko v letech 2007 – 2013. (Vlastní zpracování dle dat Rozpočet obce, 2013)

Výdaje obcí jsou srovnávány na základě šesti skupin z různých oborů, na základě kterých je možné si lépe představit, do jakých sfér obce nejčastěji investují své finanční prostředky.

Obrázek 9 Souhrnné výdaje obcí v letech 2007 – 2011 dle sektoru. (Vlastní zpracování dle dat Rozpočet obce, 2013)

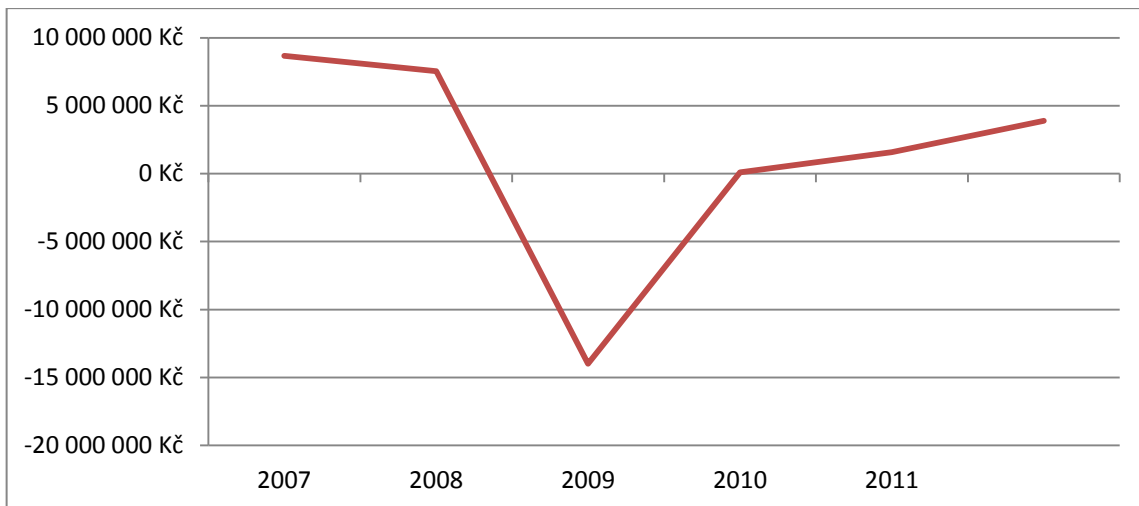
Na základě zjištěných dat ze všech obcí mikroregionu Hornácko mezi lety 2007 – 2011 můžeme tvrdit, že pro tyto obce je nejatraktivnější oblast služeb, do kterých za 5 let vložila 47% z celkových výdajů 716 mil. Kč. Poté následuje financování průmyslu a veřejné správy. Naopak neatraktivní a velmi málo financovanou oblastí jsou sociální věci, bezpečnost a zemědělství, které jsou financovány na zcela minimální úrovni. (Rozpočet obce, 2013)

6.3 Hospodářský výsledek

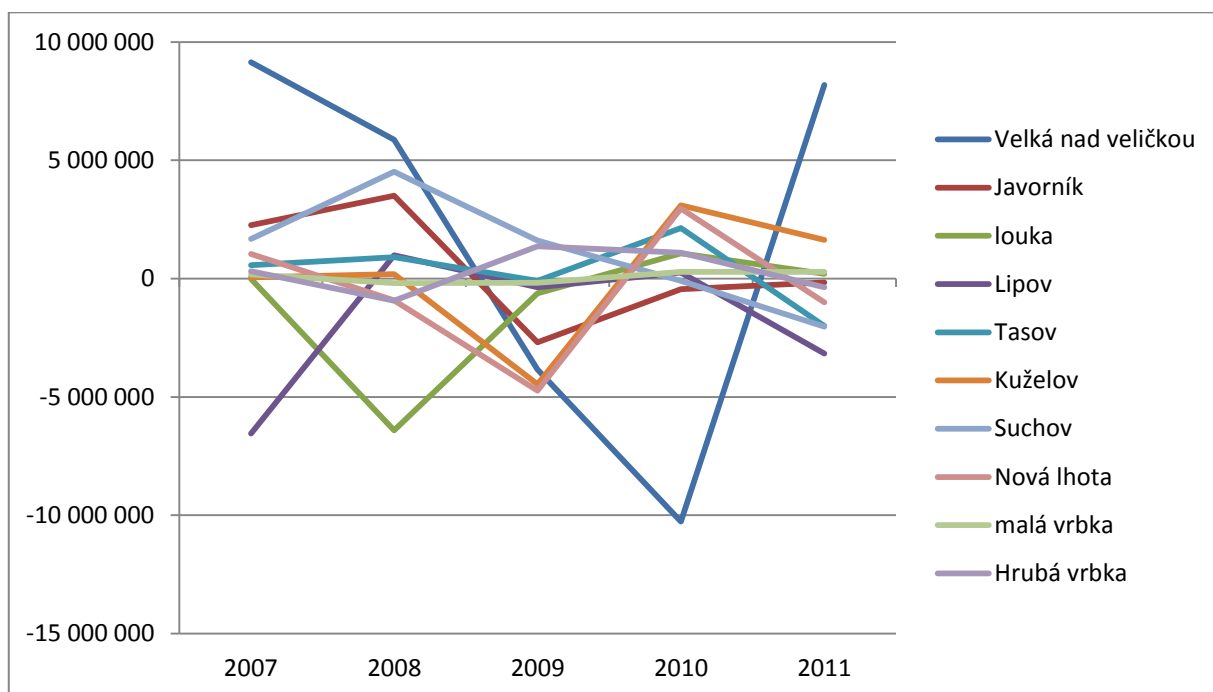
Pro hospodářský výsledek jsou vypracovány 2 obrázky. První ukazuje shrnutí všech obcí podle let, tedy jak si v období 2007 – 2011 vedl celý mikroregion Hornácko. Můžeme vidět, že z hlediska hospodaření se mikroregion rozhoduje uvážlivě a příjmy přesahují výdaje. Pouze pro rok 2009 výsledek hospodaření záporný. Obec, která zapříčila takto záporný výsledek hospodaření, je Velká nad Veličkou. Příčinou byl úpadek společnosti Kordárna a.s., které obec poskytla finanční výpomoc ve formě půjčky, neboť právě tato společnost má pro vývoj obce obrovský význam a její krach by se velmi negativně promítnul do mnohých oblastí života obyvatel.

Pokud práce hovoří o příjmech či výdajích v mikroregionu Hornácko, jsou tím myšleny součty příjmů a výdajů za obce, které se zde nachází. Samotný mikroregion, jakožto Dobrovolný svazek obcí Hornácko byl v tomto programovém období velmi neaktivní a vyka-

zuje pouze minimální příjmy z příspěvků obcí a stejně tak minimální výdaje. Proto se práce zaměřuje převážně na obce v mikroregionu, které jsou aktivnější, a může na nich být provedeno zhodnocení jejich ekonomických činností.

Obrázek 10 Souhrnný výsledek hospodaření v obcích v letech 2007 – 2011 v mikroregionu Hornácko. (Vlastní zpracování dle dat Rozpočet obce, 2013)

Obrázek 11 Hospodářský výsledek jednotlivých obcí v letech 2007 – 2011 mikroregionu Hornácko. (Vlastní zpracování dle dat Rozpočet obce, 2013)

7 REALIZACE PROJEKTŮ V OBCÍCH A FIRMÁCH

Tato kapitola se zabývá shrnutím projektů a jejich financováním v obcích mikroregionu Hornácko za programové období 2007 – 2013. Z projektů je v této práci vybráno 5 nejdůležitějších projektů, které se uskutečnily na území obcí nacházejících se v mikroregionu Hornácko a které tak nejvíce přispěly k rozvoji obce. Informace o projektech byly získány z telefonické a elektronické komunikace či osobního setkání s představiteli obcí na obecních úřadech.

Obec Javorník

Za celé programové období 2007 - 2013 zrealizovala obec Javorník z dotací financovaných evropskou unií pouze jeden projekt s názvem *Pozrime sa cez hranice z výšky* v roce 2009. Projekt byl financován prostřednictvím OP Přeshraniční spolupráce SK-ČR 2007-2013. Celkové náklady na pořízení činily 1 665 840 Kč, z toho poskytnutá dotace dosahovala výše 1 443 669 Kč. Obec Javorník se nachází na hranici České republiky a Slovenska, proto hlavním důvodem pro postavení rozhledny bylo zvýšení cestovního ruchu v obci Javorník z řad nejen českých, ale i slovenských občanů.

Dalším projektem v obci Javorník byl projekt na vybudování víceúčelového hřiště v roce 2010, dotace byla poskytnuta ze SZIFu, z programu rozvoje venkova a to ve výši 852 650 Kč, z toho Evropská unie přispěla částkou 682 120 Kč a národní zdroje činily 170 530 Kč. Částku 910 966 Kč hradila obec ze svého rozpočtu. Celková výše projektu činila 1 763 616 Kč. Z dotazníkového šetření obce jsou občané obce s výsledkem projektu velmi spokojeni, především děti, mládež a maminky s dětmi. Od vybudování víceúčelového hřiště se v obci rozrostl počet konaných kulturních či sportovních akcí.

Obec Nová Lhota

Nejdůležitějším projektem, který v obci Nová Lhota od roku 2007 proběhl, byla výstavba veřejného osvětlení v místech, kde bylo osvětlení nedostatečné nebo zcela chybělo. Celkové náklady na projekt činily 447 tis. Kč, z toho dotace byla ve výši 335 tis. Kč a obec doplatila 115 tis. Kč z vlastního rozpočtu. Realizace projektu se uskutečnila v letech 2009 – 2010 z dotačního programu Leader, Program rozvoje venkova. Z dotazníkového šetření provedeného obcí se jedná o nejlépe hodnocený projekt ze stran občanů v obci.

Obrázek 12 Rekonstrukce osvětlení v obci Nová Lhota v r. 2010. (Obec Nová Lhota, 2010)

Obec Velká nad Veličkou

V roce 2009 byl v obci zrealizován projekt s názvem Zařízení pro využití, sběr a výkup odpadů – Optimalizace odpadového hospodářství. Celkové náklady na projekt činily 16 376 tis. Kč, z toho 12 308 tis. Kč činila dotace z EU, 724 tis. Kč ze SFŽP ČR a 734 tis. Kč dotace z JMK. Z vlastních prostředků obce bylo potřeba financovat 2 610 tis. Kč. Administrativa spojená s tímto projektem byla velmi náročná. Realizací projektu však bylo komplexně dořešeno odpadové hospodářství v obci. Sám starosta obce Velká nad Veličkou hodnotí tento projekt velmi pozitivně.

Obec Louka

V roce 2009 byla získána dotace ze Státního zemědělského investičního fondu, z programu rozvoje venkova na projekt Oprava chodníků a zpevněných ploch. Celkové náklady na opravu činily 884 148 Kč, z toho dotace 507 469 Kč, DPH ve výši 70 825 Kč byla proplacena z Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu Olomouc (dále jen PGRLF). Zbytek ve výši 305 854 Kč byl financován z rozpočtu obce.

V ostatních obcích mikroregionu Hornácko, které zde nejsou uvedeny, proběhly buď projekty, které nemají zásadní vliv na rozvoj obce, jako např. opravy fasád obecního úřadu či rekonstrukce kapiček nebo projekty neproběhly žádné. Důvody obcí, proč není realizováno více projektů je možno shrnout do dvou okruhů. První je nedostatečná výše finančních prostředků, kvůli kterým si obce nemohou dovolit spolufinancování projektů a druhý je

úspora finančních prostředků na velké projekty jako např. kanalizace v obci Tasov pro příští programové období 2014 – 2020. I když je u obcí realizovatelnost projektů v podstatě malá, nemůžeme to brát jako faktor špatného hospodaření obcí. Naopak obce využívají projekty financované evropskými penězi na projekty, které jsou důležité a značně tak přispívají k rozvoji obce. Každý z větších projektů se setkal s velkým zájmem z řad občanů.

Průzkum dotačního čerpání byl proveden i pro firmy v mikroregionu Hornácko s ohledem na přínos i pro mikroregion, proto byly vybrány podniky středně velké s počtem zaměstnanců 50 - 249 a velké podniky s počtem zaměstnanců nad 249. Z celkového stavu 175 podniků tak bylo vybráno podle uvedených kritérií pět podniků. Čtyři o velikosti středně velkého podniku (2G spol. s r.o., S plus S s.r.o, Agrolip a.s., Lime Tex s.r.o., Euroform Group s.r.o.) a jeden velký, již zmiňovaný podnik (Kordárna a.s.).

Společnost Kordárna Plus a.s.

Společnost nevykazuje v tomto programovém období žádné projekty, na které by žádala dotace a to jak jak před rokem 2009, tedy ještě pod názvem Kordárna a.s. ani po tomto roce. Jediný projekt, který se v podniku uskutečnil, byl v již v minulém programovém období na rozvoj vzdělání zaměstnanců ve společnosti.

Agrolip a.s.

Ze středně velkých společností byla zjištěna projektová činnost pouze u podniku Agrolip a.s. Byl zrealizován projekt Nákup zemědělského zařízení v roce 2009 v celkové částce 4 330 mil. Kč, z toho 3 410 mil. Kč bylo poskytnuto z evropských zdrojů z fondu ERDF.

7.1 Realizace projektů MAS Ostrožsko a Hornácko v mikroregionu

Hornácko

Na základě rozhovoru s předsedou mikroregionu Hornácko bylo zjištěno, že tento svazek obcí neučinil v programovém období 2007 – 2013 žádný projekt. Důvod této skutečnosti byl zdůvodněn jako nezáměr v této oblasti z důvodu značné časové náročnosti na přípravu a potřebných znalostí, na které nebyl nikdo řádně proškolen.

Samotný mikroregion Hornácko tak nezáměrem o projekty nijak nepřispívá na rozvoj fichí, které byly navrženy MAS Ostrožsko a Hornácko.

8 SWOT ANALÝZA

Analýza je vytvořena na základě čtyř strategických dokumentů MAS (Strategického plánu MAS Ostrožsko a Hornácko, MAS Strážnicko, MAS Kyjovské slovácko v pohybu a MAS Mikulovsko) které sousedí, či se nacházejí v blízkém okolí mikroregionu Hornácko. Dle strategických plánů těchto MAS byla vytvořena návrhová SWOT analýza s implementací na obce v mikroregionu Hornácko.

8.1 Analýza interního prostředí

Tabulky obsahují seznam silných a slabých stránek obcí mikroregionu Hornácko.

Tabulka 1: Silné stránky obcí v mikroregionu Hornácko. (Vlastní zpracování dle Strategie MAS, 2007)

Silné stránky
Existence jednoho silného centra umístěného ve středu regionu
Vysoký podíl bydlení v rodinných domech
Kvalitní životní prostředí bez významných ekologických zátěží
Územně plánovací dokumentace obcí
Uvážlivé hospodaření obcí
Vysoká nabídka kulturních, společenských a sportovních akcí
Silná kulturní tradice
Rozvoj cestovního ruchu cestovní ruch
Dobrá úrodnost půdy a klimatické podmínky
Člen místní akční skupiny

Tabulka 2: Slabé stránky obcí v mikroregionu Hornácko. (Vlastní zpracování dle Strategie MAS, 2007)

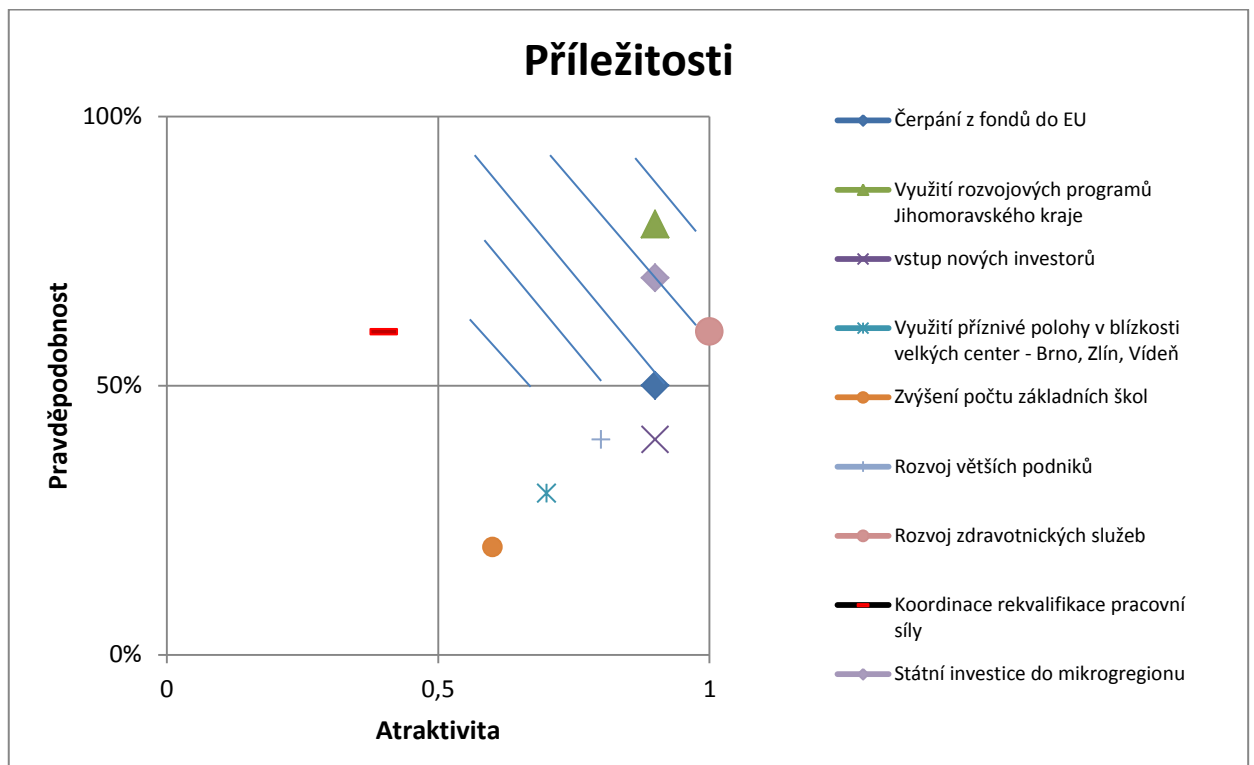
Slabé stránky
Úbytek obyvatel vlivem migrace
Nedostatečné pokrytí regionu základními školami
Vylidňování zejména příhraničních oblastí
Nízká hustota obyvatel regionu
Nevyužité objekty v mikroregionu
Záporný přirození přírůstek
Nedostatečná propagace v mikroregionu
Nepříznivá geografická poloha
Zvyšování průměrného věku obyvatel
Vysoká nezaměstnanost
Nízký počet obyvatel s vysokoškolským vzděláním
Nedostatečná zdravotní péče

8.2 Analýza externího prostředí

Zde k níže uvedeným tabulkám hrozeb a příležitostí přiřazujeme hodnoty pravděpodobnosti a atraktivity, na základě kterých bude možno provést jejich analýzu. Faktory pro příležitosti a hrozby jsou opět čerpány ze strategických plánů MAS (výčet viz výše) a implementovány k potřebám mikroregionu Hornácko. Číselné hodnoty jako pravděpodobnost a atraktivita či pravděpodobnost a nebezpečí byly sestaveny za pomoci předsedy mikroregionu Hornácko a zároveň starostou obce Velká nad Veličkou, panem Ing. Jiřím Pšurným, který na základě svých zkušeností a vizí do budoucna přiřadil hodnoty k jednotlivým faktorům. Hodnoty jsou poté zaneseny do grafů to z důvodu slabé vypovídací hodnoty tabulky. Grafy jsou rozděleny do čtyř kvadrantů. Důležité hodnoty, které se budou dále analyzovány a kterými by se měl mikroregion Hornácko zabírat, se nacházejí vždy v pravém horním rohu.

Tabulka 3: Příležitosti SWOT analýzy pro obce v mikroregionu Hornácko.
(Vlastní zpracování dle Strategie MAS, 2007)

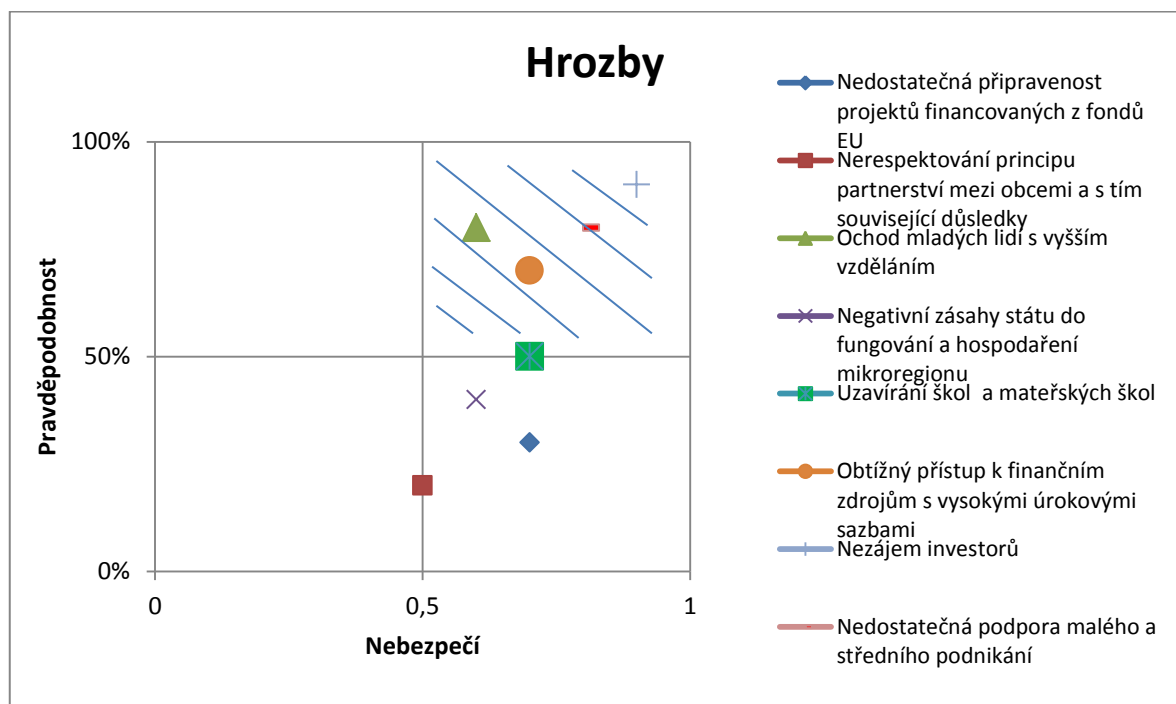
Příležitosti	pravděpodobnost	atraktivita
Státní investice do mikroregionu	0,7	0,9
Čerpání z fondů do EU	0,5	0,9
Využití rozvojových programů Jihomoravského kraje	0,8	0,9
vstup nových investorů	0,4	0,9
Využití příznivé polohy v blízkosti velkých center - Brno, Zlín, Vídeň	0,3	0,7
Zvýšení počtu základních škol	0,2	0,6
Rozvoj větších podniků	0,4	0,8
Rozvoj zdravotnických služeb	0,6	1
Koordinace rekvalifikace pracovní síly	0,6	0,4

Obrázek 13 Matice příležitostí. (Vlastní zpracování dle dat MAS, 2007)

Tabulka 4: Hrozby SWOT analýzy pro obce v mikroregionu Hornácko. (Vlastní zpracování dle dat MAS, 2007)

Hrozby	Pravděpodobnost	Nebezpečí
Nedostatečná připravenost projektů financovaných z fondů EU	0,3	0,7
Nerespektování principu partnerství mezi obcemi a s tím související důsledky	0,2	0,5
Ochod mladých lidí s vyšším vzděláním	0,8	0,6
Negativní zásahy státu do fungování a hospodaření mikroregionu	0,4	0,6
Uzavírání škol a mateřských škol	0,5	0,7
Obtížný přístup k finančním zdrojům s vysokými úrokovými sazbami	0,7	0,7
Nezájem investorů	0,9	0,9
Nedostatečná podpora malého a středního podnikání	0,8	0,8

Obrázek 14 Matice hrozeb. (Vlastní zpracování dle dat MAS, 2007)

8.3 Vyhodnocení SWOT analýzy

Ve SWOT analýze jsou shrnuty hlavní faktory, které mohou jak pozitivně (silné stránky, příležitosti), tak negativně (slabé stránky, hrozby) ovlivnit obce v mikroregionu Hornácko, pro které byla analýza vytvořena. Z grafu příležitostí lze velmi přehledně zjistit, že mikroregion by se měl pro budoucí období zaměřit na 4 hlavní oblasti týkající se převážně financování. První a nejvíce ohodnocenou oblastí je využití rozvojových programů Jihomoravského kraje. Dosažení finanční podpory z kraje není pro obec tak složité a časově náročné jako získávání dotací přímo z fondů evropské unie. Dalším bodem pro dosažení rozvoje dle SWOT analýzy je zájem o státní investice do mikroregionu, které by mohly přinést značný rozvoj. Rozvoj zdravotnických služeb, ač se vymyká oblasti financování, která v prioritách převažuje, byl označen předsedou mikroregionu Hornácka za zvlášť důležitý bod, který by měl být v příštím programovacím období realizován jako jedna z příležitostí pro rozvoj mikroregionu. Posledním ze 4 faktorů, které vyšly z analýzy jako nejlépe hodnocené, jsou dotace z EU. Zde by bylo potřeba zvýšit jejich realizovatelnost a zájem o ně jak na úrovni obcí tak i celého mikroregionu Hornácko.

Hrozby, s nimiž se obce v mikroregionu Hornácko potýkají a na jejichž odstranění by se měly v příštích obdobích zaměřit, je zejména nezájem investorů a nedostatečná podpora malých a středních podniků. Tyto hrozby jsou dost reálné a obce proto musí hledat řešení pro jejich odstranění. Skutečnost ohledně odchodu mladých lidí s vyšším vzděláním do větších měst je každoročně pokračujícím trendem. Odchod mladých lidí z mikroregionu může mít provázanost s poslední z pěti nejaktuálnějších hrozeb a tím je uzavírání mateřských a základních škol, jak tomu bylo již v minulosti z důvodů nenaplnění kapacit tříd dětmi a žáky. Ti poté musí navštěvovat mateřské či základní školy v jiných obcích, což může být značně časově náročné i pro rodiče a zejména mladé rodiny v tom mohou vidět dostatečný důvod pro změnu bydliště.

Pomocí SWOT analýzy byly zjištěny hlavní faktory, na které by se obce mikroregionu Hornácko měli zaměřit, aby dosáhly v příštích obdobích růstu a rozvoje a snažili se odstranění škodlivých faktorů, které s sebou nesou stagnaci či pokles.

9 NÁVRHY NA DALŠÍ ROZVOJ A ŘEŠENÍ MOŽNÝCH PROBLÉMŮ

Možná řešení budoucího rozvoje mikroregionu Hornácko jsou navrženy na základě zhodnocení projektů, socioekonomických ukazatelů popsaných v práci a charakteristik. Protože programová období jsou založena především na dodržování předem navržených postupů, na které jsou z Evropské unie vyčleněny finanční prostředky, navrhuji, aby se obce v mikroregionu Hornácko snažily především zjišťovat informace ohledně možnosti čerpání dotací. Nejvíce diskutovanou a nabízenou možností jsou finance právě z různých fondů EU. Tomuto využití předchází celá řada povinností a snaha o takto financovaný projekt je náročná jak z pohledu časového tak i pohledu náročnosti na odborné znalosti. Proto by bylo vhodné proškolení alespoň jedné osoby, která by měla v kompetenci starost o dotační projekty a s tím spojené záležitosti.

Obce by se také měly zaměřit především na oblast, ve které vynikají, která je pro ně typickou a jedinečnou. Touto oblastí je právě kultura a folklor, který má v obcích mikroregionu Hornácko stále silnou tradici. Stejně tak neporušená a ničím nezatěžovaná příroda má v této oblasti svůj potenciál, na kterém by se mohl vybudovat rozvoj a zvýšení kvality života obyvatel. Jednou z možností je rozvoj informovanosti, zvýšení propagace, nalákání obyvatel širokého okolí na krásy mikroregionu a jeho tradiční fungování. Návrh, jak rozšířit povědomí regionu mezi obyvatele širšího okolí, je možnost nabízení ubytování turistů v rodinných domech. Obce by v takovémto případě nemusely stavět ubytovací zařízení a hotely, které jsou v mimo sezonních obdobích spíše ztrátové. Rodinných domů je v obcích převážná většina. Navíc jsou to hlavně takové, ve kterých žijí jen starší lidé. Tyto rodiny by mohly využít svých volných prostor a zařídit je pro potřeby ubytování turistů, v mnoha případech by nebylo potřeba velkých finančních prostředků. Taková možnost ubytování by do obcí při konání různých kulturních akcí, které obce realizují převážně ve folkloru, mohla přivést spoustu nových návštěvníků a finančních prostředků. Obce by se proto měly snažit své obyvatele informovat o možnosti formy příjmu, která bude prospěšná pro všechny strany. Tuto myšlenku by mohly šířit i prostřednictvím internetu, např. formou dotazníku, na základě kterého by se zjistilo, zda by byl zájem o tuto formu ubytování jak ze strany obyvatel, tak i návštěvníků.

Další návrh se týká projektové oblasti. Obce by se podle názoru autorky měly vyhnout projektům, které nemají dostatečný potenciál pro rozvoj, jako jsou například různé drobné

opravy. Obce by se měly se více zaměřit na spojení financí pro projekty s vysokým rozvojovým potenciálem, jako je tomu např. v obci Tasov či Velká nad Veličkou. Představitelé obcí by se dále mohli více angažovat do MAS Horňácko a Ostrožsko, která svým pečlivě vypracovaným strategickým plánem nabízí celou řadu možností pro rozvoj celého mikroregionu, především v oblasti čerpání dotací, které by mikroregion mohl využít na financování právě finančně nejvíce náročných projektů či se ve větší míře snažit postupovat dle postupu navrženým ve strategickém plánu MAS.

Akutním problémem, který je třeba řešit, je také velká nezaměstnanost a zvyšování průměrného věku obyvatelstva. Jedním z možných řešení je větší podpora podnikatelských subjektů na úrovni malých či středních podniků, která by mohla přivést investory. Tím by se zlepšila životní úroveň v obcích a odchod mladých lidí se vzděláním by nebyl tak častý, pokud by měli jistotu, že si v rámci mikroregionu najdou dobrou práci.

ZÁVĚR

Bakalářská práce rozvržena na dvě vzájemně se prolínající části se v první teoretické části zaměřila na informace a shrnutí ohledně Evropské unie a to především cílů pro programové období 2007 – 2013 a operačních programů. Byla popsána problematika regionální a zemědělské politiky, která je nezbytná k pochopení fungování Evropské unie. Druhá, praktická část je aplikací teoretických poznatků z první části do praktického fungování, které bylo představeno na zhodnocení ekonomických činností v mikroregionu Hornácko v programovém období 2007 – 2013. Zhodnocení praktického užítku tvorby mikroregionů je rozděleno do 4 skupin. V první skupině se práce zaměřila na charakteristiky mikroregionu Hornácko, které vychází negativně z pohledu vývoje počtu obyvatel, věkové struktury a nezaměstnanosti. V další části se práce zabývala rozpočty jednotlivých obcí v mikroregionu za nynější programové období. Ze zjištěných výsledků můžeme tvrdit, že si obce v oblasti financování vedou velmi dobře, neboť každoroční hospodářský výsledek za celý mikroregion Hornácko nabývá kladných hodnot a jen jednou se v obcích vyskytnul záporný hospodářský výsledek. Důležitou částí, která tvoří u většiny mikroregionů a v nich zainteresovaných obcí hlavní část jejich ekonomických přínosů, jsou zrealizované projekty s podporou dotačního financování, které se nejčastěji řídí podle vypracovaných Strategických plánů. Mikroregion Hornácko při svém rozvoji zcela minimálně využívá Strategický plán vytvořený MAS Ostrožsko a Hornácko, ve kterém jsou navrženy a podrobně popsány vize a cíle, kterými by se měl daný mikroregion, popř. obce v něm zainteresované řídit. Tento kvalitně zpracovaný strategický dokument, pokud by nebyl ze strany mikroregionu podceňován, by při správném uchopení cílů a priorit dopomohl mikroregionu Hornácko v jistém posunu vpřed. V poslední části se práce zaměřila na SWOT analýzu, na jejímž základě spolu se socioekonomickými a teoretickými poznatky mohlo dojít k doporučení dalšího vývoje mikroregionu Hornácko pro budoucí období. Navrhovaným záměrem, který by pomohl udělat z mikroregionu Hornácko prosperující oblast se spokojenými obyvateli a přitažlivým místem pro turisty je rozšíření podnikatelské činnosti a rozšíření povědomí o mikroregionu jakožto o oblasti se silnými kulturními znaky především v oblasti folkloru a lidových tradic, které je potřeba nejen udržovat ale také rozvíjet.

Co se však dosavadní činnosti mikroregionu Hornácko týče, lze ji zhodnotit jako méně aktivní. Samotný mikroregion nezrealizovat v nynějším programovém období žádný projekt. Projektová oblast tak zůstává plně v kompetenci obcí a v mnohem menší míře v kompetenci podniků, především středních či velkých.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literární zdroje

BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2009, xvii, 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.

CABADA, Ladislav. *Evropa regionů*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, 223 s. ISBN 978-80-7380-163-2.

DESAI, Sameeksha, Peter NIJKAMP a Roger STOUGH. *New directions in regionaleconomicdevelopment: the role of entrepreneurship theory and methods, practice and policy*. Cheltenham, UK: Edward Elgar, c2011, ix, 345 s. ISBN 978-1-84844-421-8.

FOJTÍKOVÁ, Lenka. *Společné politiky EU: historie a současnost se zaměřením na Českou republiku*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2008, xv, 179 s. ISBN 978-80-7179-939-9.

HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK. *Kohezní politika v širších souvislostech*. 1. vyd. Žilina: Georg, 2010, 216 s. ISBN 978-80-89401-19-2.

HALÁSKOVÁ, Martina. *Veřejná správa v Evropské unii*. Vyd. 1. Opava: Optys, 2009, 181 s. ISBN 978-80-85819-77-9.

HRDÝ, Milan. *Hodnocení ekonomické efektivnosti investičních projektů EU*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2006, 203 s. ISBN 80-7357-137-4.

CHVOJKOVÁ, Anna a Viktor KVĚTOŇ. *Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007-2013*. 1. vyd. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, 2007. ISBN 978-80-86684-43-7

MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister&Principal, 2009, 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.

MAREK, Dan a Michael J. BAUN. *Česká republika a Evropská unie*. Vyd. 1. Brno: Barrister&Principal, 2010, 227 s. ISBN 978-80-87029-89-3.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana a Olga SEDLÁČKOVÁ. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.

TOMŠÍK, Karel. *Vývoj a perspektivy evropského venkova: aspekty konkurenceschopnosti a udržitelného rozvoje v evropském venkovském prostoru v prostředí globalizace*. Vyd. 1. Praha: WoltersKluwer Česká republika, 2009, 208 s. ISBN 978-80-7357-495-6.

VILAMOVÁ, Šárka. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2004, 196 s. Finance (Grada). ISBN 80-247-0828-0.

WOKOUN, René. *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2003, 326 s. ISBN 80-245-0517-7.

WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: (výhodiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-807-2016-990.

WOKOUN, René. *Strukturální fondy a obce I*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2006, 146 s. ISBN 80-7357-138-2.

WOKOUN, René, Pavel MATES a Jaroslava KADEŘÁBKOVÁ. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011, 474 s. Monografie (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3803-049.

Internetové zdroje

Český statistický úřad [online]. 2013 [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm

EuroGeographics [online]. 2007 [cit.15-5-2013]. Obrázek ve formátu GIF. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/mapy-ke-stazeni>

Integrovaný portál MPSV: Zaměstnanost [online]. 2013 [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz>

Interregional co-operation programme INTERREG IVC. 2007, 105 s. Dostupné z: http://www.interreg4c.eu/about_the_programme_EC_decision.pdf

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: Cíle OP VK [online]. 2006 [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/cile-op-vk>

Obec Nová Lhota [online]. 2010 [cit.15-5-2013]. ve formátu JPG. Dostupné z: www.leader.ostrozsko.cz/

Operačný program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika - Česká republika 2007 – 2013. 2007, 88 s. Dostupné z: <http://www.sk-cz.eu/sk/uvodna-stranka/programova-dokumentacia/>

Operační program Doprava na léta 2007 - 2013. 2007, 162 s. Dostupné z: <http://www.opd.cz/cz/Programove-dokumenty>

Operační program Podnikání a inovace. 2007, 155 s. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument119486.html>

Programový dokument OPŽP pro období 2007 - 2013. 2007, 203 s. Dostupné z: http://www.opzp.cz/soubor-ke-stazeni/42/12802-pd_opzp_unor_2012.pdf

Regionální informační servis [online]. 2013 [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce>

Rozpočet obce: Obce ČR [online]. 2013 [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci>

Sčítání lidu, domů a bytů 2011: ČSÚ [online]. 2011 [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/sldb2011/redakce.nsf/i/home>

Strukturální fondy: Programy 2007 - 2013 [online]. 2006 [cit. 2013-05-16]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Prohlaseni-o-pristupnosti>

Strategie MAS, 2007:

Strategie MAS Horňácko a Ostrožsko na období 2007 – 2013. 2007, 112 s. Dostupné z: http://www.leader.ostrozsko.cz/userfiles/file/Strategie_MAS_Hornacko_a_Ostrozsko_cerven_2012_final.pdf

Strategický plán MAS Strážnicko: STRÁŽNICKO - je i váš kraj. 2007, 57 s. Dostupné z: <http://www.straznicko.cz/files/file/MAS/MAS-SPLFinal%202007+.pdf>

Kyjovské Slovácko v pohybu: Strategický plán Leader. 2007, 59 s. Dostupné z: www.kyjovske-slovacko.com/

Strategický plán LEADER 2007-2013: Místní akční skupina Mikulovsko. 2007, 57 s. Dostupné z: http://www.masmikulovsko.cz/file/strategy/SPL_MASMikulovsko_2007-13.pdf

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika.
ČSÚ	Český statistický úřad
DSOH	Dobrovolný svazek obcí Hornácko
EAGF	Evropský zemědělský záruční fond.
EAGGF	Evropský zemědělský záruční a orientační fond
EARDF	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
HNP	Hrubý národní produkt
IOP	Integrovaný operační program
JMK	Jihomoravský kraj
LAU	Územní samosprávné jednotky
MAS	Místní akční skupina
NUTS	Územní statistické jednotky
OP	Operační program
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond
OPPA	Operační program Praha – Adaptabilita
OPPK	Operační program Praha – Konkurenceschopnost
ROP	Regionální operační program
SWOT	Analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SZIF	Státní zemědělský investiční fond

TEN-T Transevropské dopravní sítě

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Územní vymezení přeshraniční spolupráce v letech 2007 – 2013. (EuroGeographics, 2007)	23
Obrázek 2 Vývoj počtu obyvatel v letech 2001 - 2011 v mikroregionu Hornácko. (Vlastní zpracování podle dat ČSÚ, 2013).....	33
Obrázek 3 Průměrný věk v letech 2007 – 2013 v mikroregionu Hornácko. (Vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2013).....	33
Obrázek 4 Počet obyvatel dle nejvyššího ukončeného vzdělání v mikroregionu Hornácko. (Vlastní zpracování dle SLBD, 2011)	35
Obrázek 5 Nezaměstnanost v letech 2001 – 2011 v obcích mikroregionu Hornácko. (Vlastní zpracování dle dat MPSV, 2013; ČSÚ, 2013).....	37
Obrázek 6 Souhrnné příjmy obcí v mikroregionu Hornácko v letech 2007 – 2013. (Vlastní zpracování dle dat Rozpočet obce, 2013).....	39
Obrázek 7 Souhrnné příjmy obcí v mikroregionu Hornácko v letech 2007 – 2011 dle skupin příjmů. (Vlastní zpracování dle dat Rozpočet obce, 2013)	40
Obrázek 8 Souhrnné výdaje obcí v mikroregionu Hornácko v letech 2007 – 2013. (Vlastní zpracování dle dat Rozpočet obce, 2013).....	40
Obrázek 9 Souhrnné výdaje obcí v letech 2007 – 2011 dle sektoru. (Vlastní zpracování dle dat Rozpočet obce, 2013).....	41
Obrázek 10 Souhrnný výsledek hospodaření v obcích v letech 2007 – 2011 v mikroregionu Hornácko. (Vlastní zpracování dle dat Rozpočet obce, 2013)	42
Obrázek 11 Hospodářský výsledek jednotlivých obcí v letech 2007 – 2011 mikroregionu Hornácko. (Vlastní zpracování dle dat Rozpočet obce, 2013)	42
Obrázek 12 Rekonstrukce osvětlení v obci Nová Lhota v r. 2010. (Obec Nová Lhota, 2010).....	44
Obrázek 13 Matice příležitostí. (Vlastní zpracování dle dat MAS, 2007)	48
Obrázek 14 Matice hrozeb. (Vlastní zpracování dle dat MAS, 2007).....	49

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Silné stránky obcí v mikroregionu Hornácko. (Vlastní zpracování dle Strategie MAS, 2007).....	46
Tabulka 2: Slabé stránky obcí v mikroregionu Hornácko. (Vlastní zpracování dle Strategie MAS, 2007).....	46
Tabulka 3: Příležitosti SWOT analýzy pro obce v mikroregionu Hornácko. (Vlastní zpracování dle Strategie MAS, 2007)	47
Tabulka 4: Hrozby SWOT analýzy pro obce v mikroregionu Hornácko. (Vlastní zpracování dle dat MAS, 2007).....	48